

Razgled po svetu.

ALBANCI ZMAGALI.

Turki potolčeni.

Cetinje, 11. aprila. — S prihodom pomladi, se je tudi v tužni Stari Makedoniji in Albaniji začel boj proti turški tiranski vlad. Poročila, ki so danes dospela v to mesto pravijo, da so Albanci, uporniki (hajduki) pri Skutari turške čete popolnoma potolkli in zmagoslavno zapustili bojišče. — Kar ni Turkov padlo so jih Albanci vjeli in razorožili in jih potem spustili v svoj tabor, ker jetnikov ne marajo s seboj vlačiti, ker uporneži se boje, da jim zmanjka hrane in ljudi, ki bi mogli redno jetnike stražiti. Ko so v Carigradu zvedeli o zmagi Albancev, so bili jako potrti; nekateri Turki zatrjujejo, da Avstrija podpira bojevitve Albancev, ker bi rada na Balkanu dobila več moči in vpliva. Pozitivnega se o tem nič tu ne ve.

Generalni štrajk na Norveškem.

Kristianija, Norveško, 12. aprila. — Vse kaže, da bo v Norveški izbruhnil generalni štrajk delavcev železa; njih število je 14.000. Štrajk bo vzel v obseg celo Norveško. Delavci, (ki so vsi organizirani) zahtevajo krajši čas dela, več plače in večjo plačo za "čez čas". Vsi delavci so skoro socialisti.

Kje so pravi Amerikanci?

London, 13. aprila. — Na dvoru kralja angleškega gre posebno govorica o "amerikanskem rojalizmu", in to ne po krivici. Celu svetu je danes znano, da plačujejo Američani velikanske svote, da bi si dobili pri kronanju Georga V. vsaj za nogo velik prostorček v Westminster dvorani. Tako poroča ameriški poslanik v Londonu, White-Reid, da dobiva dan za dnem večje število pisem, same prošnje ameriških milijonarjev in njihovih hčer, ki bi se radi vpostavile pred obličje kronanega človeka. Nekateri Američani se že mude leto dni v Londonu in "fehtajo" okoli dvora in podkupujejo višje dvornike, da bi se jim preskrbelo prostorček pri kronanju kralja. Kje so tisti Američani, ki so pomeli z takimi ceremonijami? Njihovi nasledniki so psi na evropskih dvorih!

1. maja delavske demonstracije.

Pariz, 13. aprila. — Slučaj Durand je še vedno na površju; saj so pa tudi socialisti Brinda "dekreti" na delavce taki, da je srnoma za celo Francijo, da so še taki zakoni v veljavi. Da se ti protidelavski zakoni odpravijo, bodo organizirani francoski delavci, posebno pa skladišni delavci v Havre 1. maja priredili velikansko delavsko demonstracijo, ker je bil lansko leto na ta dan delavec Durand, obdolžen, da se je udeležil, smrtnega napada na nekega stavkoka, kateri je tudi za ranami umrl, ter bil obsojen na smrt, pozneje pomiloščen v sedemletno ječo, in še pozneje na zahtevo delavcev in socialističnega časopisja bil popolnoma oproščen, ker je nova sodna obravnava dokazala, da ni bil Durand kriv.

1. maj bodo torej na Francoskem vroč.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:	
za \$ 10.35	50 kron.
za \$ 20.45	100 kron.
za \$ 40.90	200 kron.
za \$ 102.25	500 kron.
za \$ 204.00	1000 kron.
za \$1018.00	5000 kron.

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljave izplačuje c. kr. pošt. no hrani in urad v 11. do 12. dne.

Denarje nam poslati je najpriljubljenejši do \$25.00 v gotovini v priporočnem ali registriranem pismu, večje zneske no Domestic Postal Money Order ali pa New York Draft.

FRANK SAKSER CO.
82 Cortland St. New York
4104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

MAŁA REVOLUCIJA.

Vlada v neprijetnem položaju.

Pariz, 13. aprila. — Francoska vlada je v veliki zadregi. Ker so meščani mesta Aube bili izključeni od izdelovanja šampajnce, so ti zadnji, aubevčani in okoliški vinščarji hudo demonstrirali proti vladi; zadnje dneve so pa kravali dosegli tak višek in uspeh, da je senat tudi temu okraju dal pravico, šampajnce izdelovati. S tem pa niso zadovoljni izdelovalci šampajnce v Marne, kateri sedaj demonstrirajo proti odloku senata, ker s tem so oni dosti izgubili, da se je tudi drugim okrajom dala pravica izdelovanja šampajnce. Vlada je poslala proti temu mestu regiment dragonov in večje število orožnikov.

Velike vničbe alkohola.

Rheims, Francija, 13. aprila. Ko so tukajšnji izdelovalci izvedeli, da je senat dovolil tudi drugod izdelovati šampajnce, so se jako razburili.

Kakih 2000 mož se je v eni uri nabralo in se napotilo proti mestu Epenay, kjer se nahajajo velike zaloge vina in šampajnce, kar so kravalisti vse pokončali. Vojaštvo je poslano na lice mesta.

Epennay, 13. aprila. — Ko se je v tem departmentu zvedelo za odlog senata, je prišlo v to mesto več tisoč vinščarjev iz okolice in razbili 250.000 steklenic, napolnjenih šampajnce prve vrste. Ko so zvedeli, da je vojaštvo že pri Dicy, so naredili cestne barikade in razobesili rdčo zastavo. V mestu Damery so razdžali vse kleti z vinom vred; tisoče in tisoče galonov vina se je zlilo v cestno jarko. V mestu Ay se je zgodilo isto. Vojaštvo hiti na pomoč, da varuje lastnino nedolžnih ljudi. Vlada je v veliki stiski, ker obe stranki je težko zadovoljiti.

Japonci za mir.

Tokio, 13. aprila. — V tukajšnjih političnih krogih se mnogo govori o položaju med Japonsko in Zjed. državami. Japonci so mnenja, da, da bodo Zjed. države, pristopile k anglo-japonskemu dogovoru (zvezi), če že ne formalno, pa na tihem.

Japonci so veseli, da se je zdaj japonska-ameriška trgovinska pogodba od obeh držav hitro podpisala in ravno tako se namerava med tema dvema velesilama dopriniti na diplomatičnem polju tudi do tega, da se bo vse morebitne spore med Japonsko in Ameriko izročilo mirovnemu sodišču v Haagu. —

Joiletski župnik umrl.

Župnik Franc Šusteršič je 24. marca t. l. v Ljubljani po daljšem bolehanju umrl. Pokojnik je bil župnik fare sv. Jožefa v Joilet, Ill.

Franc Šusteršič ima zanimivo zgodovino svojega življenja. V domovini je bil ekskomuniciran; (spoden iz duhovskega stanu, seveda tega ameriški slov. časopis svojimi čitateljem ne povejo!) — Eksistenca mu je bila uničena. Tu se je pa pojavila lučka rešitelja v osebi nekega slov. škofa, ki ga je vzel s seboj v Ameriko, kjer so mu zopet sprosil, da je smel obleči talar. Berač je nastopil svojo službo — bogataš umrl, no, pa mož si je z trudom prislužil med ljubimi Kranjci svete dolarčke, za katere se sedaj vesele jezuitje na Rakovniku in druge potantje.

Šusteršiču je mati umrla pred kakimi 6 in pol meseci, zapustivši nad 10.000 K za cerkvene namene, drugo po svojem sinu, pokojnemu župniku joiletskemu.

Kot iz Ljubljane poročajo je župnik Šusteršič postavil za svojega univerzalnega dediča škofa, (pa ne škofa ljubljanskega! pristavlja hudomušno "Slov. Narod"), marveč ameriškega škofa Stariho. Salezijancem na Rakovniku pri Ljubljani je zapustil 30.000 K.

Razne novice.

ČEZ 120 PROSTIH IN PRISILNIH RUDARJEV UBILO.

Birmingham, Ala., 9. aprila. — V Prot Consolidated Coal družbi, v Banner, je prišlo v rudniku čez 120 rudarjev ob življenje. 40 rudarjev se je še rešilo. V tem rudniku je delalo nekaj čez tisto mož; 165 je bilo državnih kaznjencev, ki so imeli prestati pri prisilnem delu od enega meseca do treh let, in ne več. Ta družba je vedno imela 200 kaznjencev rudarjev iz državne jetnišnice. — Drugi vbiti so prosti rudarji. Da se je družba malo za varnost rudarjev brigala, je jasno iz te nesreče. Okoli jam stoji in plaka tisoč mož, žen in otrok; vsak povprašuje po svojih. Vzrok nesreče je velika razstrelba.

76 mrtvih v rudniku.

Scranton, Pa. — V Pancoast in Throops jami je zgubilo 76 rudarjev svoje življenje. V jami se je pripetil ogenj; delavci so se od plina zadušili; od žrtev je mnogo Inozemcev. Katastrofa je grozna. Žalost med zapuščenimi nepopisna. Žrtve so si pokrile glave in nosove z suknjami, da se tako ubranijo smrti, toda to ni zadostovalo. Vzroka nesreče se še ne ve. —

Tom L. Johnson umrl.

Cleveland, O. — V tem mestu je umrl po celi Ohio in tudi drugod znani župan in nekdanji kongresman, Tom L. Johnson. — Johnson je bil štirikrat izvoljen županom mesta Cleveland in se lahko trdi, da je vžival v vseh slojih naklonjenost. Vsi Inozemci, ravno tako Slovenci v Clevelandu so bili na Johnsonovo stran, posebno ko se je bojeval za 3 centno vožnjo na poulični železnici.

Za slovenske štrajkarje!

Dobili smo večja poročila iz Pennsylvanije, katera pa zaradi pomanjkanja prostora nemoremo objaviti posamezno. Iz glavnega posneto povem, da bodo Slovenci v Johnstown, Conemaugh, Franklin, Moxham in Cambria City priredili veliko skupno vse-slovensko veselico za pomoč Westmoreland štrajkarjem.

Posebno je še za omeniti, da se bodo veselice mnogoštevilno udeležili bratje Hrvatje, in tudi hrvaška društva.

Stvar obeta biti velike koristi za štrajkarje, ki so na štrajku že od 1. aprila 1910. Prva veselica, ki se je vršila v isti namen v New York, je prinesla štrajkarjem \$200.00 čistega.

Kaj pa Slovenci v Chicagi?

Našim naročnikom!

Neprijetno nam je, naročnike vedno opozarjati na njihovo dolžnost napram listu Glas Svobode.

Mi se trudimo, da svoje naročnike v vsem zadovoljimo, odziva od Vaše strani pa nobenega, ali pa vsaj malo! Je pri takih razmerah čudno, da ne moremo pokazati nobenega večjega napredka, in naj ta napredek obstoja v čemursibodi?

Upravištvu lista je skoro nemogoče pod razmerami kot sedaj obstojajo, list redno in vsem pošiljati, ko vendar ni še toliko naročnikov poslalo zaostale naročnine, katere čakamo in maličimo že od Novega leta sem. Je nam mogoče pod tako morečim redom dati čitateljem to, kar je naša dolžnost? Vsak poreče da ne. O-zrimo se n. pr. na angleško časopisje. Bi moglo biti tako veliko, v večem dobro, in zanimivo, če ne bi čitatelji takoj plačali listov? In to je, kar mi želimo.

Naročniki, ki prejemate redno naš list, a ki niste še svoje naročnine (polletne, ali celo-letne) poslali, storite takoj svojo dolžnost, in pošljite jo.

GLAS SVOBODE CO.
1518 W. 20th St. Chicago, Ill.

DENARNI TRUST.

Da denarni trust v Ameriki eksistira, je moglo priznati samo višje sodišče v Washingtonu. Denarni trust pomeni, da je vsak dolar v Zjed. državah pod kontrolo njujorskih financirjev. Sedaj se pa člani denarnega trusta boje, da bi ta monopol kongres potipal in za to groze z krizami in s polomom "biznesa".

Denarni trust se je rodil oktobra 1907, ko je nastala panika, ker so financirji spekulirali previsoko in se tako zadolžili. J. P. Morgan si je vzel k sebi, da krizo odpravi, tega pa ta denarna stenica, ni naredil iz človekoljublja ali patriotizma, o ne! temveč za to, ker so bili vrednostni papirji Morgana (v vrednosti več milijard!) v veliki nevarnosti in so vse akcije grozno na mah padle, da bi se kmalu izcimila nakulatura multi-milionarja! Morgan, da bi se bi rešil, se je obrnil na Rockefellerja, oz. Kuhn, Loeb in Co., kateri so v resnici gospodarji vsega ameriškega papirnega denarja. Toda Morgan kmalu ne bi dobil pomoči, če ne bi panika tudi imenovanim kraljem pritisnila znamenja izgubitve velikanskega deleža naropanih milijard, in gospodje so mu pomagali le za to, ker je tudi njim voda tekla v grlo. Kar se je Morgana v veliki stiski posrečilo, je po krizi to še bolj uporabil: sklenili so denarni trust, ki urejuje trg, banke, plačo delavcem, vlado, z eno besedo: denarni trust je dobil kontrolo čez vsak posamezen dolar Zjed. držav.

Kdor se postavi tem pijavkam naproti — tudi z milioni — je uničen. Demokratje imajo krasno polje in naslove lepo tiskane, kje se denarni trust nahaja, se bodo pa ganili — je drugo vprašanje.

Komedia.

"Boj", ki ga vodi zvezna vlada proti kapitalistom, ki so si za žrtev izbrali sedaj naravne zaklade, premogove gore, Alaske, je prava melo-komedia in nič drugega. Prvi grablj je v tem koraku naredil Morgan-Guggenheimov sindikat, kateri je seveda imel za seboj nepreštete milione, in katerima se bi skoraj brez "boja od strani vlade" posrečilo ukrasti polovico Alaske, če ne bi vse časopisje, brez izjeme, h kateri stranki pripada, tako odločno nastopilo proti temu dvema čifutoma, ki sta hotela prebivalstvo Alaske ogoljufati za več stotilicov vrednosti. Sindikat se je pozneje razrušil, ker je imel preveliko opozocijo v časopisju. Naravni zakladi Alaske so pa tako veliki in bogati, da je od tistega nesrečnega poizkusa obeh imenovanih dolarnih pijavk, nastalo na sto malih sindikatov v Alaski, kateri stremijo za istim, kot Morgan-Guggenheim-erjev: kako dobiti naravne zaklade Alaske za sto let svoje roke. Člani teh roparskih družb se sedaj nahajajo v Chicagi in se "posvetujejo", kako bi se vlado prekanilo.

Sedaj jih je vlada namreč obdolžila, da niso prav poslovali in dobiček spravili sami v svoj žep. Kazen za to je \$10,000 globe ali pa 2 leti zapora. Za tiste rudnike premoga pa, za katere se sedaj gre, so vredni 20 milijonov dolarjev in morebiti še več.

Če vzamemo v pregled, kako velik je rop, in kako majhna je kazen, ni potem čudno, da se še vedno dobe kapitalisti, ki za 20 mil. dol. reskirajo pri taki justici 10 tisoč dolarjev!

Imenitno!

London, 13. aprila. — Z monoplanom se je tu vzdignil Pierre Prier; čez Calis kanal je vozil 3200 čevljev v višini. Ob 1:37 je Prier zapustil London, ob 5:45 je bil v Parizu, ne da bi se na poti vstavil. Prevozil je 290 mil. Monoplan je ravno tisti, s katerim je Le Blanc dosegel dario \$20.000. Francozi so vsi izsebe!

Za zmanje oglase ni odgovorno uredništvo ne upravištvu.

KRISTA NASLEDNIKI.

Kot rimski "Messagero" poroča, eksistira v Italiji 2000 klerikalnih otroških vrteev, 300 katoških bank, 20,500 župnij, 1078 od duhovščine in menihov peljanih zavodov (Congregazioni di Carita), ki so vođeni od klerikalcev, in 4000 samostanov. Zraven tega je še 513 klerikalnih zadrug, 1850 katoških društev raznih vrst, delavska, kot mladeniška itd., 540 katoških časopisov in 420 bukvarjev z mašinami knjigami, in sploh kar spada za cerkev in v klerikalne hiše. "Visokih" božjih služabnikov je okoli 5000, "navadnih" duhovnikov 43,600; nadalje ima še Italija 300 seminarov in 306 škofov. Ta števila pa le malo pokažejo, kako velika je rimska moč v Italiji.

Kje se najbolj širi klerikalizem?

Nek St. Lujški časopis poroča, da je kongresman Andrew S. de-cembra lanskega leta v poslanski hiši staval predlog, da se nadškofu od Santa Fe in njegovim naslednikom podari 300,000 akrov zemlje v New Mexico teritoriju.

Cerkvena anarhija bi potem rada (!) tisto zemljo razprodala in dobiček uporabila za klerikalno-fanatično "strokovno šolo".

Lep grabež, ale ne? in "strokovna šola" je lep izmislek, ta graft potlačiti. In če bomo cerkveni močje to res dosegli, potem ne bo to njihova prva zahteva in bo ta dežela postala v resnici najbolj rimska na celem svetu. In če bo šla cerkvi še država na roke, bo cerkev v Ameriki zadobila stokrat večjo moč, kot jo ima v Evropi, ker tu si bo nakupila lahko desetkrat, da stokrat večje premoženje, kot se ji je to posrečilo v stoletjih onstran velike luže. —

Mi smo sicer mnenja, da naša vlada ne bi smela takim patentatom, darovati zemljo, katera je last vseh državljanov, ampak težko, če bomo mi slišani!

Klerikalizem pa je v tej deželi že tako močan, da, kdor ne spada v nobeno cerkev, (v Ameriki!) je — dekladiran!

Z "strokovno šolo" se začne, vnehalo se pa bo z Bastilo duha, svobodne misli, z zaporom svobode. —

Človek in mašina.

Da je v tej deželi zadnja leta človek manj vreden kot mrtva mašina, smo že večkrat dokazali. Vsako leto je v Zjed. državah dva miliona delavcev poškodovanih in 50,000 industrielnih delavcev vbitih. Od teh vbitih in ponesrečenih pa jih dobi en procent — od sto torej eden — odškodnino, in še to si more pri "fajtati" z advokatom laziti okoli sodnikov brez vere v vrbost in človeškega instinkta.

Kaj nemorejo enkrat delavci tako daleč doprinesiti z svojo organizacijo, da bi bili kapitalisti primorani, ponesrečencem in ubitim plačati odškodnino, kot so primorani plačati za mašino če se pokvari, čeprav mašina ni kriva, da se je polomila? Da, v tej deželi je še vedno za kapitaliste več vredna in bolj ceneja mašina, kot človeška — mašina. —

Graft, graft in zopet graft!

O "senatorju" Lorimer smo že povedali čitateljem, s kako častjo si je pridobil togo senatorja. Ves graft, ki je pomagal Lorimerju, postati senator, se je pa v toliko pobelil, da je 40 senatorjev reklo, da je prišel s sleparijo v senat, in 46 senatorjev se je izreklo, da je prišel "naravnim" potom v senat. Sedaj še-le mi razumemo, kaj je tistih 46 senatorjev in "tovarišev" Lorimerja mislilo z besedico "naravnim potom"!

Če ima graft svojo roko zraven, pa se v Ameriki imenuje, da narava pomaga, no ja, v Avstriji pa "bog".

Zadnja poročila pa kažejo, da se illinojski senator Lorimer ne bo "zvil" kar tako; "Record Herald" poroča, da se je preiskava na novo pričela. Sedaj je že do-

kazano, da so grafterji spravili skupaj \$100,000 za izvolitev Lorimerja in ta denar je dobil v roke nek član čikaškega mesnega trsta; prispevali so pa z denarjem kapitalisti, za katere je Lorimer obljubil, da se bo v senatu "bojeval", in jim bo pomagal, da se graft lahko uganjal povsod, pod zaščito seveda človeka z modro togo!

In res, Lorimer, ki je bil pred leti navaden "ward-politikaš in samoobsebi umevno ljudski prijatelj", kateri je pri vsaki priliki vpil čez graft in kapitaliste in se tako pri tem kapitalistom prikupil, da so mu zadnji kupili senatorski sedež in se izjavili proti časnikarjem, "da je ta mož, ki je potreben v Washingtonu."

Službi kapitalistom, ki vsak graft radi podpirajo, če pri tem svoj delež dobe. Pa Lorimer ni sam kriv, da je postal to kar je, temveč kapitalistični današnji sistem, ki kupuje zraven krav tudi ljudi, ki ima svoje "prijatelje pri zakonodajcih, senatorjih, policiji, vladi, in ki radi stisnejo \$100,000 takemu šintarju kot je ravno Lorimer, če s tem sami spravijo milione, "narejene" iz žuljev in znoj delavcev. In kaj je samo Lorimer, ki je podkupljen in kupljen danes med ameriški senatorji? Kdo vrže prvi kamen na njega?

Slučaji, kot so se pripetili zadnje čase z nakupom volitev v Ohio in Indiana, in slučaj Lorimer nam jasno kaže, da je v tej deželi, bolj kot drugod sam graft, graft, in zopet graft.

Kdo je prizadet?

O ameriških "intersih" se zadnje čase mnogo govori. Ameriški kapitalisti, požeruhi in izkoriščevalci Meksike rjove, da jim naj Zjed. države "pomagajo", ker so "interesi" Amerike v Meksiko v nevarnosti. In Taft jim z vso dano mu oblastjo in močjo pomaga. Komu pomaga, in kdo je prizadet od Amerikancev v Meksiki? Ameriško ljudstvo morebiti? Ne, ameriška mobilizacija 20 tisoč mož na teksansko-meksikanski meji preži za interese Pierpont Morgana, bankarja meksikanskega; potem imamo gospoda Henria Tafta, brat predsednika W. Tafta, kateri je predsednik in zajedno odvetnik "Mexican Railway". Nepozabimo nazadnje "interesov" pokojnega Harrimana, sedaj žene njegove in njenih železnic v Meksiko; potem "interese" gumjevega trusta pod zaščito colnine-roparskega-kralja Aldricha in posebno še "interesi" Guggenheima in sinov z svojimi meksikanskimi vele-rudniki. Interese dolarske aristokracije imenuje Taft "interese ameriškega ljudstva". —

Listnica uredništva.

Odboru društva "Bled" v Conemaugh, Pa.: Vašega "odprtega pisma naperjenega proti . . . ne moremo ponatisniti, ker je kriminalne vsebine in nas lahko spravi v zadreg, ki si jih ne želimo, tudi če plačate za imenovano stvar; morebiti bi pa priobčili, če bi bil napad na . . . v drugačni obliki spisan in manj razgaljen in spodoben

A. S. Arona, Pa.: Dopis ki se tiče P. ne moremo objaviti, ker se bi s tem sami postavili v nevarnost, da pridemo v državni zapor; in kdo nam je porok, da je tisto resnica? je dokazano? Poskusite poslati v kak drug slovlist, morebiti boste imeli več sreče kot pri nas. Vzemite to kot človek, ki ne želi škodovati nam. — Potrjujemo, da ni Math Batich iz Rock Springs, Wyo., poslal svote \$1.45 za novi stroj Linotype; bi ni tudi v nobeni zvezi z poslano podporo. —

J. Mlakar, Claridge, Pa.: Tisto o Nelson smo prestavili iz njujorskega "The Call" (socialistični dnevnik) in mi nismo odgovorili, če ne odgovarja resnici. Oglasi se še kaj. —

Zahodna Bolniška Podporna Jednota.

RAVENSDALE, WASHINGTON.

Vstanovljena 25. aprila in inkorporirana 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: FRANK JERAS, Box 44, Taylor, Wash.
Podpredsednik: PAVEL KOS, Box 10, Ravensdale, Wash.
Tajnik: FRANK TOSTOVRŠNIK, Ravensdale, Wash.
Zapisnikar: IVAN ŠKUFCA, Ravensdale, Wash.
Blagajnik: BLAŽ FELICIAN, Box 80, Enumclaw-Krain, Wash.

NADZORNI ODBOR:

JOS. BURGAR, Box 107, Cle Elum, Wash.
ANTON LUČIČ, Box 499, Cle Elum, Wash.
J. PETKOVIČ, Box 499, Cle Elum, Wash.

POROTNI ODBOR:

FRANK PUSTOLEMŠEK, Box 1, Ravensdale, Wash.
PAUL KOLAR, Box 337, Cle Elum, Wash.
CIRIL ERMENC, Box 142, Taylor, Wash.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. J. J. Mustard

Seja gl. odbora se vrši vsako zadnjo nedeljo v mesecu v Frank Markusa dvorani v Georgetown. Uradno glasilo je GLAS SVOBODE.

Groga in drugi.

SPISAL RADO MURNIK.

V.

"Piši mi jedan listak
Od naše ljubavi!"
Narodna iz Dalmacije.

Zagleda se pa naravnost v kotropa nad pisalno mizo, kjer je otel nekaj neki kmetiški slikar nekimi barvami naslikati čarobno blejsko jezero. Očividno pa je, da ta umetnik več dobre volje, akor sposobnosti in dobrih barv. Udi čas je bil svoje dodal. In ko ni bila vsa slika nič boljšega, akor zamazana rjavkasta pega, katere so se spoznali le še oblaki v podobi okroglih hlebov, višjih v dolgi vrsti nad jezerom in rkvico. Ostala pa je ta podoba, se je tako malo ujemala z ostanimi novodobnim ohišjem, na izeno zahtevanje majorja Stojana. Jednako "nedosežnih" slikarjih tih kotov na stropu pa bil mogoč več rešiti. Izginili so "riglav", "Bohinjsko jezero", teremu je priprosti umetnik voščil posebno lepo število nujenih "hlebcev" in pa nekantazija", katero so imenovali, kler je krasila strop, nekateri erknjsko jezero", drugi pa postojinsko jamo". Vsekakor je domači slikar imeniten talent, kot modernno-temni umetnik bi brezdomno napravil veseliskarijero.

Le kar recite, Groga!" ga nararja Stanka, ki je medtem vtila tudi pismo za barona vnost.

Prav res, nič si kaj ne u...! pravi sluga in se sili znoda bi zakasljaj. "Ne vem, ali odete hoteli..."

Seveda bom, samo povejte žeter, kaj hočete!"

Ali ni nobenega, da bi kaj sli... obotavlja se Kozol in se oprezno po sobi.

Prav nobenega! Sama sva." je kako bi vam to vender pol... vzdihne Groga. "O — tvar — to se pravi — ako že govorimo — večeraj zvečer je pa kaj bi kvasil..."

tem je bila njegova povest no pri kraju.

li, ljubi Groga, naprej, na... se mu smeje Stanka ne... "Kaj pa veste o Katri-

laj mahne Kozol z desnico aku, — "ljubi Groga" mu poguma — in zažene se:

— no, naj pa že bo v imenu n, ko že tukaj stojim, bom r vse najedenkrat povedal!

Katricio bi rad za — za — sko ženo, naj že bo potem, oče! No, zdaj sem pa re-

lek nasmeh mu zaigra po m obrazu: vodeno-modre upre Groga zopet v "blejzero" na stropu v kotu.

ga si ji pa ne upam sam po... nadaljuje, "ne vem, za-

Pisal bi ji najrajši, pi-

edla Stanko. Ona mu resno ava.

se pravi, sam ne znam dolepo in čedno pisati, da bi pridla bralo za menoj, zato as prav lepo prosil, da pinamesto mene, gospodičj bi drugače govoril!"

hvala Bogu, zdaj je Groga glavne stvari. Korenito

se oddahne in si obriše pot raz čelo.

"Dobro, dobro, vse vam napišem," oblubi Stanka, dasi se je bila ob lastnih dveh pisanih peresa naveličala dobobra. "Kako pa naj bo?"

"Tako naj stoji notri v pisanju, da jo imam na vso moč rad, in da bi mi bilo zelo všeč, ako bi me hotela ona za svojega moža. — Seve, početkoma" — pristavi Groga s posebnim poudarkom — "početkoma naj bo to prav po lahko pisano, da se morebiti Katrica preveč ne — prestraši od veselja ali kar si bodi! — Sredi pa smo lahko že bolj predrzni in proti koncu pa kar udarimo na svatbo in ženitev; ali ni res? — Pa občutki morajo biti notri, občutki, gospodična, saj mi ne bodete zamerili, in — nekoliko o sreči in zraven tega še kaj o cvetih, kako lepo cveto, recimo, in pa diše — in ptice morate tudi noter dati, kako so brhko pisani, in kako prijetno znajo zvijžati in frčati po zraku, posebno spomlad — no, in tako dalje o lepoti našega sveta, lepo drugo za drugim, da nikoli kaj takega, posebno pa občutke!"

"Le čakajte, Groga, prav lepo vam bom vse napisala, samo nekoliko potrpite!"

Stanka je segla v skrivnostne globine svojega žepa in izvlekla na svetlo najprvo srebrn naprtnik, potem pa po vrsti: pisano denarničico, žepni robec, vezilen vzorček, pol svinčnika, tri pisma prijateljice Elze in njeno fotografijo, kosček šokolade, belokosten nožek, prazno stekleničico za parfum, uvelo rožo, bombažast klobuč, zlat prstan brez kame-na...

In še vedno je iskala!

Naposled je našla, kar je želela, namreč zaljubljeno pismo El-

zinega kadetka, rožnoderč listek, ves zganjen in oguljen. Poslala ga ji je bila prijateljica "nalogled".

"Poslušajte, Groga, tako-le bva-pisala," de je in jame brati iz pisane malega vojščaka:

"V solnce bi rad pomočil svoje pero, da bi Tebi, čarobna moja Elza, dostojno in zadosti og-njevitno naslikal čustva, katere si mi uzeala v mojem vročem srcu! Tako pravi dan, prvo uro, prvo minute, ko sem bil tako neizreče-no sreen, da sem zagledal Tvoje rjave oči —"

"To pa že ni nič — ne zamerite!" zmoti sluga osuplo devotko. "O solnce, — tega pa ne tako! Pero pomakati v solnce, to ni nič in ni nič, — Katrica bi se mi grdo smejala!"

"Potrpajte vender, da vam brem dalje!" ustavi ga deklica in nadaljuje pismo mladega generala: "Sama tožna luna je slišala moje prisega, da hočem vedno le tebe ljubiti, zlata moja Elza, in same svetle zvezde so bile za prič-o —"

"Nkar se ne hudujte nad menoj," oglasi se zopet Groga. "Toda, kar ni, pa ni! Tista o luni je še bolj žaltava, kakor pa o solncu! — Zakaj! Da me luna trka, bi mi očitala Katrica! In od smeha bi se davila — ne zamerite mi, prav lepo bi vas prosil! Pa tistih prih in priseg bi tudi nič ne verjela ne, prav čisto nič, to pa rečem. Seve, ker jo poznam, kakšna da je in kakšna ni. No!"

Stanki se je spodnja ustnica nekoliko povisala. Tako uničujoče kritike se ni nadejala, tem manj, ker se je zdelo pismo kade-tovo njej sami "prav izborno."

Groga pa izvleče ta čas iz frakovega žepa zamazan, natrgan, preperel list in ga poda, panosen kakor Alba, strmeči devotki ter zatrjuje:

"To-le tukaj! To je zaljubljenopisanje, da se pravi! Moj gospod korporal — za Godrnjavčaka so se pisali in hudi so bili kakor sama osa mi so je izdelali, ko so imeli nekoč arest v šentpeterski kosarni v Ljubljani. Na vodo doli so gledali, kjer so prale perice in plavale race in gosi, in to pismo so delali. In kaj lepo se jim je posrečilo, gospodu korporalu Godrnjavčaku! To pa rečem, za dobro besedo in za dva litra vina v kantini so mi pa pismo prodali, takrat, ko sem nosil še cesarsko suknjo."

Prepisavali so mi je pa ves popoldan. Na to pismo so dobili vsako dekle, vsako, to pa rečem! To je pismo, da! To so občutki! Le berite, kaj? Občutki!"

"Ali tukaj ni ne vejice, ne pik!" omeni Stanka.

"Nič ne dč, gospodična! Gospod korporal Godrnjavček so že vedeli, kar so vedeli, to pa rečem! Bog ve — ko bi bile še tiste pike in veje vmes, nič rečem, da bi vse pokvarile in pa pismu vsi moč vzele! To je treba pomisliti! Zato vas pa prosim, prepisite mi pismo, kakešno je, prav natanko tako! Prav kolikor najbolj mo-

rete natančno, no! Zato vas prav lepo prosim in vedno vam bom hvaležen!"

"Ali ime bo pa le treba izpremeniti, kajti tukaj je pisano: 'Preljuba moja Mica!'"

"Tisto pa že! Mesto 'Mica', seve, naj stoji vselej 'Katrica', ki je tudi kaj lepo ime in se prijetno sliši. Drugo naj pa kar vse ostane. Zdaj mi pa nikar ne zamerite!"

Groga je hotel oditi, uvažujoč, da bi njegova prisotnost pisalko le motila. Zakaj tudi gospod korporal Godrnjavček se zapodili, kadar so kaj pisali, vse podložni-ke svoje iz sebe, in tiha je moralo biti kakor v cerkvi, dokler ni-šo dovršili svojih spisov.

Ko je pa Kozol slišal, da naj počaka, ker bo prepis v kratkem gotov, mu je bilo še ljubše.

Videčemu, kako gre "kočljivo" delo mladi devotki urno izpod rok, mu je prihajal zopet na misel njegov nepozabni šentlemarski "šomašter". "Tam toliko lasanja, tepeža in rjojenja, učnosti pa nobene! Tukaj pa vse, kakor samo po sebi! Petindvajset puštabov, pa kaj se naredi lahko vse z njimi, četudi se si podobni kakor dvoječki."

Take in jednake misli so obhajale Groga, dokler ni Stanka zgotovila kopije zaprtih misli gospoda korporala Godrnjavčeka.

Potem pa jo je naprosil sluga, naj mu vse še enkrat prebere, da bi se preveril, ali je tudi res vse tako, kakor v originalu, katerega je znal Groga na pamet.

Pismo je slovelo:

"Dobro jutro Ti Bog daj preljuba moja Katrica, danes in vselej v začetku svojega pisanja in premišljevanje vzamem si pero v desno roko in ga pomočim v to črno vodo, ker mi s Teboj ni mogoče govoriti in začnem pisati veselo Ti pišem par vrstic čez hribe in doline in Te presrečno objamem, in predno nadalje pišem Te naj prvo pozdravljam od travee zelene do čistega neba od solnca visokega do Tvojega srca pozdravljam Te tako lepo kakor vijolice diše in Tvoje rožice v vrtu cveto in pa tako prijetno kakor škrljančki po zraku žvrgole iz bele kosarne Ti roko podajam pred ljubljanskim poljem, koder teko ravno stezice naj Ti vsako jutro solncece posveti na Tvoje okene in pozdravljajo naj Te tudi bistre ribice, ki po vodi plavajo in naj Tebi veselje delajo kako se Ti kaj godi in predno Ti nadalje pišem Ti rečem da ga ni tako jasnega dneva ne črne noči, da bi mi ne bilo Tvoje zalo licece pred očmi, ker je vendar moja ljubezen goreča kakor sveča, ki noč in dan gori, ki je nihče pogasiti ne more, taka naj bo tudi Tvoja ljubezen, jaz pa tako mislim, da najina ljubezen je okrogla kakor jabolko na katerem ni konca ne kraja, in naj Ti vetreč pihlja na Tvoje drobno srcece in naj popihlja vsako stezico, koder se Ti preljuba Katrica izprehajaš in vsakemu fantu korajžno odgovoriš v naši fari rožica cvete ako bo

ta rožica za me cvetela bo moje srce veselo pa meni se vedno tako zdi da to rožico drug fantič i-meti želi in ta rožica si Ti prelju-ba moja Katrica in vode in stu-denci in tudi morje je premajhno, da bi pogasilo moje ljubezen to si vsaki večer mislim naj hodim ali spim. Tebe nikdar iz misli ne iz-pustim, oh, preljuba Rjavopeška dolina, kjer moje dekle v njej prebiva, kako je vendar lepa in vesela Topolavska vas zato, ker si Ti moje dekle v nji doma res je dosti deklet na svetu pa še jeden-krat. Ti obljubim da nikoli druge ljubil ne bom, kakor Tebe, ki si v mojem sreč zapisana, ki ne boš nikdar izbrisana, drug Te ne izbriše kakor sama bela smrt ali moje srce le po Tebi hrepeni, ka-

kor jelen po mrzli vodi, oh, dekle pomeni nič ne žaluj, ker mene i-ma cesar rad, zato sem soldat, ker je tako božja volja vrh tega. Ti tudi tri rožice podam in prva naj bo nageljček bel, da bi bil jaz fantič Tvoj zmiraj zdrav in ve-sel in druga rožica je roža rdeča, da bi bila najina ljubezen vedno goreča, tretja rožica je zelen rož-marin, da bi bil jaz Tebi vedno lep spomin, in zdaj bom to pismo golobčku v kljunček dal, da ga ponese v tisti kraj kjer si ljubica Ti doma pa zdaj urica že deveta prihaja meni pa roka zastaja a-dijo srček moj ker sklenem svoje slabo pisanje in zdrava ostani do-klér se ne vidiva in ostanem Tvoj ljubček do hladnega groba adijo."

Dalje prihodnjije.

VABILO NA VELIKO VESELICO

Z razvitim zastave,

ktero priredi

Društvo "SLOVENSKI DOM" št. 86

S. N. P. J., v Chicagu, Ill.

v nedeljo dne 23. aprila t. l.

v prostorih Narodne Dvorane na 18. ul. in Centre ave.

Veselica se začne ob 2 uri popoldne in sicer s sledečim vzpo-redom:

Od 1 ure do 2 se bodo vzprejemala društva. Potem bode slovesni obhod, zatem razvite zastave, pozdravljalni govori, petje in druga zabava. — Naj nikdo ne zamudi te lepe prilike in naj si pride pogledat bratsko slavnost vsak sobrat, sestra in vsak rojak ali rojakinja. Vstopnice se dobe v predprodaji povsod, na dan veselice pa pri blagajni. Slavnost obeta biti izredno lepa. Zato ne zamudite priti. Za izvrstno postrežbo bode skrbel

ODBOR.

AKO nočete... IZGUBE,

tedaj nalagajte svoj denar le pri

MESTNI HRANILNICI

LJUBLJANSKI

v Ljubljani, Prešernova ul. št. 3.

Ona je najbolj varna in največja slovenska hranilnica. Stoji pod kontrolo javnosti, vlagatelj in c. kr. deželne vlade. Za vložen denar jamči cela mestna občina ljubljanska s premoženjem, vrednim do 50 milijonov kron in hranilnica sama z rezervnim fondom nad 1 mil. kron. Vsaka izguba denarja ljudi za časa vajo-ke-je izključena. Nad tisoče in tisoče Amerikancev ima pri njej naloženo več milijonov svojega prišluka. Vloge obrestuje po

4 1/2%

brez vsakega odbitka. Stanje vlog znaša 38 milijonov kron, ves promet do konca l. 1909 pa 518 milijonov kron.

Denar lahko pošiljate sami po nakaznicah, po Franku Sakserju ali kaki drugi banki.

Ne dajte se pregovoriti od agentov drugih hranilnic in bank! Pazite na svoj denar! Pišite naslov razločno!

The COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

VERUJTE IN ZAUPAJTE SVOJE ZDRAVJE

sama onemu, kateri vam črno na belem svoje upljivo delovanje in mnogobrojne uspehe z originalnimi priznanji in pričami jasno dokaze. Prazno oglaševanje, prazne obljube in samoljube se nikdar niso nič veljale. Ljudje naj sami hvalijo in priporočajo. Poslušajmo resne besede naših lastnih rojakov z katerimi naše solidno delovanje, čudodelne uspehe priznavajo ter nas vam priporočajo. Zaupajmo naše zdravje samo onim zdravnikom kateri so že mnogim življenjem rešili in ne zamerjamo ga mladoletnim neiskusnim zdravnikom in samoljubcem, da bi se nad nami učili in prakticirali.

Slavni zdravnik od The Collins N. Y. Medical Institute kateri je največji in najslavnejši v celi ameriki, smemo reči najpriporočljiveji na celim svetu, — zamorejo dokazati preteklost katere ne najde para na celim svetu. To vam na tisoče in tisoče originalnih, javnih priznanj in zahvalnih pism jasno kod solnce dokazuje.

Berite te pisma naših rojakov in sodite sami:

Moj dragi zdravnik!

Nevem ako še kdo na svetu ve toliko kakor jaz, kako strašno je boljevati na maternici in ostalih ženskih boleznih.

Julija Kalman.

Moje prijateljice me niso več spoznale, tako sem upadla in me je bila samo še kost in koža. Specialisti, profesorji in zdravniki so poskusili najboljše z mano ali vse je bilo brez uspeha in kazalo, da ni več pomoči za mene. Brez kakega upanja sem se še na Vas obrnila in danes se počutim tako dobro kakor da bi bila prerojena. Sprejmite prosim moje najlepše zahvalo in dajte to v časopis, da moje prijateljice vejo kje da se ženske bo-

lezni in nepravilke tako čudodelno ozdravijo. Še enkrat najlepša zahvala in Vaš ostanek hvaležna

Mrs. Julija Kalman, 354 E. 54 Str., New York.

Ako na katerej koli bolezni trpite obrnite se takoj osebno ali pa pismeno na Dr. S. E. Hyndman vrhovnega zdravnika od

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

140 WEST 34th STREET

Uradne ure, za osebne obiske so: Vsaki dan od 10 do 5 ure popoldan Ob nedeljah in praznikih od 10 do 1 popoldan. Vsaki torek in petek zvečer od 7 do 8 ure.

Spoštovani gospod!

Dobri in slavni zdravniki od The Collins New York Medical Institute zaslužijo največjo zahvalo od trpečih in

K. Kleinschmidt

bolnih ljudi. Jaz sem se zdravila leta in leta ali mojega težkega dihanja, slabega teka prsne bolečine in srčne napake se nisem mogla rešiti ter sem postajala dan za dnevom slabša dokler se nisem obrnila in poskusila zdravljenje od teh zdravnikov. In hvala najvišjemu in njim ker so mi tako lepo pomagali. Danes po kratkem zdravljenju sem ozdravljena. Prosim, da jim izročite mojo najlepšo zahvalo. Jaz jih bodem vsem

mojim prijateljicam najtoleje priporočala, ker to zaslu-žijo. Z veselostovanjem

Mrs. Karolina Kleinschmidt, 124 4th Str., Olean, N. Y.

Velečujeci zdravnik!

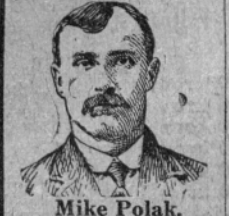
Pred nedavnim časom sem bil popolnoma pobit, dosevno in telesno

Antony Bartashevich.

uničen in tudi spolne moči so me že skoro popolnoma zapustile, tako da sem brez premisleka okoli blodil in že na samomoru mislil. Ko me je pa moj prijatelj nasvetoval na Vas, sem se podal v Vaše zdravljenje in sem sedaj naj srečnejši mož na svetu.

Vi ste napravili čudež nad menoj, radi tega Vas vsakemu rojaku v takem položaju kod sem jaz bil najtolepleje priporočam. Antony Bartashevich, 27 Hutchins Str., Batavia, N. Y.

Mike Polak.

vsem mojim rojakom kod najboljše-ga in največjega zdravnika, katerega namen je ozdraviti vsakega bolnika in si pridobiti prijatelje po celim svetu. Z spoštovanjem

Mike Polak, 358 Helen Str., Mo. Kees Rocks Pa.

NEW YORK, N. Y.

S.S.P. Zveza

Ustanovljena leta 1908.

Inkorporirana leta 1909.

Glavni urad na: 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
 ANTON FISHER, podpredsednik; Box 333, Girard, Ill.
 JOSEPH BENKO, tajnik; 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.
 WILLIAM RUS, zapisnikar; 11316 Fulton Ave., Chicago, Ill.
 JOHN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

FERDINAND GLOJEK, (pred.); 477 Virginia St. Milwaukee, Wis.
 ANTON DULLER, 238 — 136th St., Chicago, Ill.
 MARTIN V. KONDA, 1518 W. 20th St., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

AUGUST KUŽNIK, 8323 Connecticut Ave., S. E. Cleveland, Ohio.
 FRANK ČUK, Box 268, Moon Run, Pa.
 JOSIP CVETKOVIČ, Box 94 Hammond, Ind.

POMOŽNI ODBOR:

JOSIP IVANŠEK, 1517 So. 43rd Ave., Chicago, Ill.
 IVAN MLADIČ, 2236 Wood St., Chicago, Ill.
 JAKOB TISOL, 11355 Fulton Ave., Chicago, Ill.
 JOHN LEVSTIK, 11316 Fulton Avenue, Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. ALOIS M. ZAHORIK, 1845 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Jos. Benko, 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill. Denarne (odposiljave) pa na John Kalan, 341 — 6th St. Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je "Glas Svobode". Šeja vsako zadnjo sredo v mesecu.

JAPAN.

Kako se je Japonska v 50 letih razvila?

(Za Glas Svobode.)

O Japonski in sploh Aziji se danes mnogo govori. Vsi narodi se čim dalje bolj zanimajo za rumene ljudi na daljnem vzhodu. Znanje japonskega in kitajskega jezika se že uči po francoskih, ruskih in nemških in celo po ameriških univerzah. Kako je pa svet sodil 50 let nazaj o Japonski, in kako je Japonska v resnici bila, bomo čitateljem povedali v naslednjem.

Komaj 50 let je sem, kar je Japan stopil med velesile in odprla svoja pristanišča evropskim trgovcem in tudi Amerikancem.

Prejšnji poizkusi, največ od Anglije in Portugalske, v 17. in 18. stoletju, prodrati v Japonsko so se izjalovili; Japonci so evropske trgovce in misionarje masakrirali (hudo trpinčili in pomorili), in svoja pristanišča še bolj "belim" ljudem naredili nepristopna. Sovražstvo Japoncev pa takrat ni izviralo proti angleškim trgovcem, temveč proti portugalskim rimskim jezuitom, ki so poskušali Japonce pokristjaniti in podvreči Rimu. Njih žrtve so bile potem tudi dobička željni Angličani, ki se niso do novejšega časa po tistih dogodkih upali več prodrati v Japonsko.

V eni naših zadnjih številk smo povedali, kako se je prvimi Rusom zgodilo pred vstopom na zemljo "rumenih in križem-gledajočih malih ljudi".

Nič manj niso bili presenečeni drugi narodi, ki so prvič stopili na japonska tla.

V drugi polovici 19. stoletja se je japonski zemlji približalo nekaj ameriških bojnih ladij, dosele so pred glavno pristanišče, mesto Tokio, z namenom, da mirno in prijateljskim potom sklenejo z Japonci trgovsko pogodbo. S seboj so prinesli bogate darove (kot nekdanji Rusi!), kot n. pr. mašine najboljše vrste in zadnje iznajdbe, katere je Amerika do takrat imela na svojem trgu. "Tujim" trgovskim ladjam so znali Japonci še pred 100 leti zviti zapreti svoja pristanišča; toda čudo. Proti ameriškim "pancerjem", niso mogli biti neprijateljski, in naproti njim ne tudi sovražni iz strahu. Saj so bili pa tudi ameriški "pancerji" tako oboroženi, da bi svoje "prošnje" Američani od rumenega brata tudi prisilili, če bi bilo potreba.

Japonci so naredili "lep friz" (obraz), sprejeli od Amerikancev prinesene darove in svoje mnenje o "belih" ljudeh spremenili vsaj na videz.

Ampak nekaj je bilo, kar je Amerikance spravljalo v smeh in se jim zdelo posebno čudno. Japonci so pokazali jako malo zanimanja za darove, ki so obstojali v parnih strojih in šivalnih strojih idg. Svoje zaupanje so vrgli na velike železne bojne lad-

je, katere so videli prvič v svojem življenju.

Po Tokio in deželi se je začelo govoriti samo o ameriških "pancerjih". Tisoče in tisoče bolj izobraženih Japoncev je romalo vsaki dan proti ameriškim ladjam — šli so seveda tudi na krove — in si natanko pregledali vsako najmanjšo piščico, posebno pa, kako so ladje oborožene in zavarovane in kako se moštvo vede in kako je oboroženo in kakšna disciplina vlada med njim.

Amerikanci so se poslovlili od Tokio z trgovinsko pogodbo v žepu proti domovini. — Ameriški "trik" se je po bliskovito raznesel po Evropi. Anglija je bila prva, ki je Ameriki sledila, tudi ona je prišla z bojnimi ladjami in uspeh je bil isti; potem so vzgledu Američanov sledile še druge takratne velesile. Japan pa je prišel do zaključka: Dežela bi lahko ostala še zaprta belim, če bi imela ona (Japonska) na vodi tudi tako oboroženo vojsko, kot jo je videla o Američanov in Angležev. Japonska je okoli in okoli obdana z vodo, (otok) a nima nobenega brodoma, ki bi deželo branilo v slučaju sovražnega navalat tujcev, ki so sedaj prišli le po trgovinskih potih. Prvi japonski izobraženci so vladi nasvetovali, naj gleda na to, da si dežela preskrbi vojno brodoma, če hoče svojo narodno neodvisnost narodu ohraniti in ne zapasti (kot Kina Angliji, opium, op. ured.) belim ljudem v sužnost.

Japonska je bila par let po tistih dogodkih zopet pozabljena. Leta 1850—1866 pa je bila Evropa kot Amerika zapletena v velike boje; interesi za Japonsko so se potemtakem tudi v Evropi za Japan zmanjšali, kar so imeli doma preveč trublja. V tem času je Japonska organizirala pehoto, domobranec; za učitelje si je vzela francoske častnike, ki so takrat najbolj slovili kot dobri učitelji vojakov. Francija je imela takrat prvo armado na svetu. Armada sama pa ni zadostovala Japoncem — tudi to so Japonci takoj vvideli. Šli so na Angleško, prvi morski moči, in si tam nabavili prve "pancerje" in torpede.

Zraven pa seveda tudi povabili večje število angleških oficirjev, ki so imeli nalogo, Japonce izučiti tudi na morju. Korak za korakom so šli Japonci, in tudi korak za korakom dosegli, kar so želeli. Postali so na morju kot na suhem velesila in se lahko merijo z največjimi in najbogatejšimi narodi sveta. Danes Japonska kupira, kar civilizirani svet izume na poljih industrije, umetnosti in posebno vse nove in boljše vojaške poizkuse. Ko je n. pr. Napoleon III. organiziral z tako velikim pompom opravljeno ponošno, novo, mlado francosko armado, in ko je bila potem ista slavljena armada od Nemcev potolčena (1870—1872.) je Japonska svojo armado takoj preustrojila po — nemškemu načinu in namesto francoskih, so stopili v ja-

ponsko armado nemški oficirji-učitelji in dali japonskemu vojaku zunajno obliko nemškega vojaka; Japonci so sprejeli zraven nemškega oboroževanja celo čako in plašč, po nemškem "muštru".

Z zgrajeno dobro mornarico in z dobro armado, so bili Japonci prisiljeni, tudi import masinerije uporabiti v svoj prid, če so hoteli preprečiti, da ves dobiček ne gre v žep "belih" kapitalistov, posebno Amerikancev. Kaj malo so se Japonci brigali za "patente". Malo drugače kupirali, pa so imenovali izdelek svoj izum; zraven so pa vedno pokazali, da so pripravljani svoj "patent" straziti z orožjem v roki. In beli ljudje so imeli pred temi ljudmi rumen strah in so jih pustili pri miru.

Par let pozneje, je stopila Japonska že kot trgovska in prodajalka na svetovnem trgu. Japonska producira danes toliko masinerije, da si mora iskati potov v druge dežele, da jo razpeče. Evropa in Amerika so bile ob tolikih uspehih Japoncev prva leta kar presenečeni. Japonska pa je šla v Kino in zmagonosno dobila v svoje roke kitajski velikanski trg; kitajski trg je ostal drugim narodom skoro popolnoma zaprt; Japonci so si pa znali ta zidana kitajska vrata odpreti in izpodrinili bele.

V začetku 20. stoletja se je pa zgodilo nekaj nikoli pričakovane; za Evropejce tedaj nepojmljivega! V letu 1904 se je Rusija z Japonsko spoprijela na bojnem polju, in prvič po 2000 letih je bila ena evropska velesila od aziatske moči premagana. Mala, lahka japonska pehota je poglala v beg od celega sveta "oboževane" ruske divje in hrabre in močne kozake. Japan ima danes nadvlado v Tihem Oceanu in nadvlado na trgovskem trgu v Kini. Rusko brodoma spi v globočinah morja.

Sedaj si pa oglejmo, kako je Japonska napredovala na kulturno-socialnem-industrielnem polju. Amerika, Anglija, Nemčija, Francija, v resnici vse moderne velesile, ki danes na svetovnem trgovskem trgu igrajo svojo vlogo, so že pred leti govorile o neki "rumeni nevarnosti" — govorili in sanjali — o rumeni nevarnosti, katere ni samo grozila narodom in državljanom, temveč rumena nevarnost, katere ima svoj strah v japonski industriji, katere grozi ameriške kapitaliste iz aziatskega in posebno iz kitanskega trga spodriniti, in jih je že skoro popolnoma izprodrinila in kolkor jih še bele kapitaliste ni, jih bo pa v prihodnji dekad. Sama Kina, da celo Indija vstaja. Kina sama gleda, kako bi si naredila veliko mornarico, močno armado. Časi so minili, ko so zapadne velesile lahko "rumenim" ljudem svoje blago izsilile v prodajo (in v slučaju, da jih bi zavrnili, grozile z kanoni in pancirji, če se hočemo po staro japonsko izreči.)

Japan je militaristično in industrično spreobrnitvijo zrevo lucionirala tudi družabno, socialno življenje. Iz fevdalne države je postala moderna ustavna država, katere je morebiti, vsaj v enem oziru, vsem drugim civiliziranih državam daleč naprej: Država na Japonskem namreč izdeluje in vsebuje industrijo in produkt masinerije. Na svetu ni nobene dežele, ki bi posedovala in kontrolirala toliko produkta skoz državo, kot je to Japonska. In Japonska ima danes velikansko industrijo.

Interesi ameriške industrije, kapitalistov, je za Ameriko tista rumena nevarnost, ne pa ljudje, delavci Japonci, ki si pridejo sem kruh služiti. Amerika je v zadnjih par letih v izvozu v Azijo grozno nadzadovala — izprodrinila jo je iz aziatskega trga Japonska. Vzemimo slučaj, da pride med Ameriko in Japoncem do vojske, in da ostane tudi na tem polju Japonce zmagovalce, bodo največji udarce čutili ameriški kapitalisti, ker bi s tem za nje bil zgubljen daljni vztok, ves aziatski trg; in tega se Američani boje in za to odlašajo.

Taka zmaga Japoncev bi pa imela tudi na vse Zjed. države in posebno na vse prebivalce velik vpliv. Ljudje bi prišli do spregleda, kam jih vozi kapitalistična vlada; in morebiti se bi potem

judstvu posrečilo, da bi oddalo deželo zopet ljudem, ki bi jo znali rabiti — delavcem.

ŠE ENKRAT O LJUDEH, KI NI MAJO ČASTI.

Naša dobra kritika o igri in igralcih "Divjega loveca", ne da mnogim mirno spati. Na njej pa ni bilo niti pretiravanja, niti kakršne mirne čez igralce in čez tiste, ki so igro priredili, ampak takim ljudem, kot smo jo pisali, ne bi dopovedali, tudi če bi govorili z ustni sv. Janeza Zlatoustnega!

Največja lopovščina pa sedaj prihaja iz "Proletarca". Da so ljudje, ki pišejo v omenjeni list zgubili že vso čast, smo že dostikrat dokazali; z notico pa, ki nosi v zadnji izdaji naslov: Pripravimo se na jesen! so pa v linavščini in podlosti prekosili same ljubljanske klerikale. Kdor je čital isti list, številko 185 iz dne 28. marca t. l. in številko pozneje, se je mogel prijeti za glavo in se vprašati, ja, ali je to v resnici mogoče? da se ljudje obračajo tako vidno po vetru? Je to mogoče, da so tisti ponosni in vseučeni slovenski sociji svojo zastavo pomandrali in namesto odkritosrčnosti dali v svojem listu prostora hinavščini in podlemu zavijanju resnice? Je to mogoče? Ni samo mogoče, temveč je to resnična resnica, potrjena v črno na belem.

Gre se namreč zopet o slovenski dramatik v Chicagi. — Igra "Divji lovec", ali če jo po proletarčevu imenujemo "oevirk naše kulture" (!) je zastupila svoj žalosten konec povsod. Naš list je prinesel o njej v prvo zdravo kritiko; list "Proletarec" pa v prvič za igro "Divji lovec", igralce in pisatelja — popolnoma vničujočo kritiko, če se tisto sploh sme imenovati kritiko. Ta "resnicoljubni socialist" je pisal o imenovani igri v števil. 185 (tu le nekaj glavnih stavkov): "Večina igralcev ni niti malo odgovarjala karakterjem v igri. Glas igralcev pojoč, kakor bi se bralo iz mašnih bukvic. Pravega gibanja, življenja, nič. Končno: Kaj pa moremo pričakovati od fantov in deklet, kateri so bili večinoma vsi prvič na odru."

Kako se to glasi, in kako so gospodje v števil. 186 zlezli na kolena, pa bo tu v naslednjem povedano.

Dobili smo prostó vstopnico in pismo, kjer se nas je naprosilo, da spregovorimo o igri svoje mnenje. Zadnje smo tudi po naši moči storili. Če se nam je pa poslalo prostó vstopnico iz kakšnega drugega namena, o tem mi ne vemo in tudi ne bomo poizvedovali če je bil za tistem povabilom kakšen "trik", ali kaka druga lepa kranjska manira. Kakor že povedano, imeli smo malo pomisleka, a bati se nismo vedeli kaj in storili smo svojo dolžnost, katere sedaj to jaro gospodo tako peče. Pa tudi danes se ne bi več oglašili, če ne bi svet videl hinavščine članka v "Proletarcu", pod imenom: Pripravimo se na jesen!

Profanija prve vrste! Zavijanje, obračanje po vetru, kot se tako pisarenje po domače imenuje. Vzornjem ostavku smo na kratko omenili, kako se je oglašila prva kritika v "Proletarcu". Sedaj pa naj čitatelji pogledajo, kako se to sliši, (če potem, kar so prej pisali) Pri "Divjem lovecu" so člani "Danice" igrali za deletante tako dobro, da bi kaj boljšega ne videli na marsikaterem (!!) diletantskem odru v stari domovini. (!!)

Predstava je bila dobro obiskana, kar dokazuje, da slovenskemu občinstvu v Chicagi bolj ugajajo prireditve z gledališkimi predstavi, petje pevskih zborov in deklaracije, kot pa plesne veselice.

Ta resnica (!!) bi morala naše diletante toliko navdušiti, da bi zopet kmalu nastopili na odru in sicer z dramo.

V števil. 185 se pa ta odstavek malo drugače glasi, pogledjte čitatelji in igralci kako: Ali nas naj zabavajo ali navdušujejo — kam se izobražujejo! — prizori — pusti oevirke naše "kulture"! — kot so fantovski pretepi, ponočno vasovanje, harmonikovanje, poklekovanje pod križem itd.?"

Kaj naj rečemo nad to Savlovo spreobrnitvijo največjih socialistov in resnicoljubov? Pa tudi razumete ljudje sedaj, kdo nima več nobene časti v sebi?

Napredek v zdravljenju.

NOVA METODA.

Moja iskrena želja je, da se vsi v Združenih Država živci Slovenci spoznajo z mojo NOVO METODO zdravljenja kroničnih in težko ozdravljivih bolezni. Ta NOVA METODA je bila od časa do časa objavljena v časopisih vseh narodnosti in isti so o njej pisali zelo laskavo.

Stari način zdravljenja, zdraveč teške slučaje bolezni, sestoji z predpisanjem narkotičnih in drugih škodljivih zdravil, katere delujejo z slabo vidljivim vspehom, ter bolezen samo začasno ozdravijo, tako da se bolnik po preteku nekaj časa počuti veliko slabši, kakor preje, ko se je pričel zdraviti.

Moja NOVA METODA sestoji na popolnoma drugi podlagi, katere Vam kaže: „TAJNOST VAŠEGA ZDRAVJA in ŽIVLJENJA LEŽI V KAKOVOSTI KRVI.“ Okrepiti in očistite Vašo kri in s tem okrepili bode celo Vaše telo, preprečili bode mnogim boleznim nastop, a postali bode močni in zdravi. Za popolno Zdravje potrebno je, da vsaki posamezni organ telesa pravilno in redno deluje.

Po 25letnem preučevanju in medicinskih izkušnjah o delovanju različnih zdravilnih sredstev celega sveta, iznašel sem posebna zdravila, katere sigurno in vpešno delujejo na vse organe telesa; srca, jeter, želodca, ledic itd. Ravno tem posebnim izvanrednim zdravilam predpisujem mnogo ozdravljenj o njih bolnikov, kateri so se v svoji bolezni obrnili do najbolj glasovitih zdravnikov Združenih Držav, toda isti jim niso mogli pomagati in vsled tega lahko smelo trdim, da je moj način zdravljenja jedino pravilen. Uspeh in delovanje proti raznim boleznim po moji Novi Metodi predpisanih zdravil je tako zanesljiv, da sem prepričan, da se bodo tega načina zdravljenja časaoma poslužili vsi zdravniki celega sveta.

Vsakemu pa, kateri potrebuje v svoji bolezni natančna pojasnila glede zdravljenja, svetujem, da ne odlašaj, marveč naj se zaupljivo obrne do mene in jaz mu bodem odkritosrčno sporočil, kaj mu je za storiti, da zopet doseže svoje zdravje nazaj.

Pisma pišite slovensko na: Dr. FERD. HARTMANN 231 East 14. St. New York, N.Y. Moja knjiga pod imenom NOVA METODA obširno opisuje različne bolezni, njih izvir in uspešno zdravljenje. Ta knjiga je neprecenljive vrednosti za vsakega, in jaz jo pošljem vsakemu, kateri mi pri naročbi dopošlje nekaj znamk za poštino.

NOVO MI VAS SEZNANIMO Z NOVO pristnih 23 KAMNOV vsebujočo uro.

Pravo zlato, ali z zlatom prevlečeno. Mi moramo prodati za prvič 10,000 naših 23 pristnih kamnov vsebujočih "Accuratus" ur in sicer samo za \$5.75 komadi! Te vrste ure so jako pripravne in pokrovi so z najboljimi slikami preskrbljeni in "gold filled". Posebno so te ure poznane po svoji trdnosti. Radi jih kupujejo ljudje ki se vozijo in ki opravljajo bolj težka dela. Mi to ure in niso samo do-
garantiramo za 20 let
 bre in trdne, ampak tudi krasne in se bodo vaši prijatelji čudili, ko jim poveste ceno, za katero ste jo kupili. Če torej rabite, dobro in pripravno žepno uro, sedaj je čas da kupite. In prej ko kupite kako drugo, premislite, Če pošljete nam vaš naslov, kar vas stane 1 cent. Vam pošljemo uro na ogled. Če pa uro kupite, vas stane urož poština \$5.75. Če jo pa ne marate — jo ni potrebna kupiti in nam pošljite nazaj. Lepa uro pošljete na naše stroške nazaj. **Mi reskiramo vse.** Verjete pri vsaki uri. Pišite na naslov:

EXCELSIOR WATCH CO., DEPT. 505, CHICAGO, ILL., U. S. A.

Pijte najboljše pivo Edelweiss Peter Schoenhofen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9 CHICAGO ILL.

NAZNANILO.

Občinstvu naznanjamo, da je naša pomladanska zaloga moških in deških oblek z novo zalogo spolnjenjena in sicer z novim in zadnje mode blagom najboljše kvalitete. Oglejte si zalogo oblek!

J. J. DVORAK & Co.

1853-55 Blue Island Ave.

edini izdelovalec unijskih oblek in prodajalec na zapadni strani Chicaga.

NAREJENE OBLEKE. Želimo tudi seznaniti občinstvo z našo veliko zalogo krojaško narejenih oblek, zadnje mode v mestu **Mi garantiramo** svoje blago in vsmak da je vsak naš odjemalec zadovoljen, kdor nas obišče.

ČEVLJI. Samo pridite in oglejte si našo veliko zalogo unijskih čevljev vseh vrst in kakovosti.

J. J. DVORAK, lastnik.

H. GERLACH & CO.

Trgovci blaga, grocerijskih potrebščin, moke in živeža

2201 N. 15th ST. SHEBOYGAN, WIS. Telefon 630 White.

J. F. HALLER GOSTILNA

prve vrste. Magnet pivo, mrzel in gorak prigrizek. Domači in importirani likorji. Tel. Canal 6006. 2103 Blue Island Av. cor. 21. St

GOSTILNA

kjer je največ zabave in največ vžitka za par centov s biljardno mizo na razpolago. Vse to se dobi v gostilni

John Košiček

1807 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Telefon Canal 1439.

Phone: Canal 80.

HOERBER'S CREAM OF MALT

Martin Nemanich.

GOSTILNA

Vogel 22. in Lincoln Street Prostogorak in mrzel prigrizek vsak dan.

Published by The Glas Svobode Co.,
1518 W. 20th St. Chicago, Illinois.
Subscription \$2.00 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodnomoiseln list za slovenski
narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEK
in velja
ZA AMERIKO:
Za celo leto.....\$2.00
za pol leta.....\$1.00
ZA EVROPO:
Za celo leto.....\$2.50
za pol leta.....\$1.25

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE CO.
1518 WEST 20TH ST., CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike
da nam natančno naznanijo poleg NOVEGA tudi
STARI naslov.

DEMOKRAŠKI KONGRES.

Po 16 letih so zopet enkrat de-
mokratje dobili premoč v kon-
gresu, ki se je odprl teden nazaj.
Nesloga med republikanci in
kar je največ, podražitev življen-
skih potreb je doprinesla k temu,
da jim je ljudstvo obrnilo hrbet
in zvolilo v kongres demokratsko
večino.

Etuziaizma ni tu za iskati za
demokrate; volileci so se samo z
volitvijo demokratov maščevali
nad staro gardo, in s tem, da je
demokrate volilo, je dobro prete-
plo republikance.

Ampak samo v kongresu imajo
demokratje večino; v senatu so
še republikanci na površju. Toda
tudi v senatu so stari "stand-pot-
terji" izginili, in njih mesta za-
sedajo mladi republikanci. In ra-
vno ta mlada generacija republi-
kancev v senatu se more postaviti
demokratom naproti, če noče, da
demokratje tudi pri predsedniš-
kih volitvah zmagajo.

Demokratje danes še niso v mo-
či, dosti "pozitivnega" dela sto-
riti; morajo pa narediti kakšen
"rekord", kjerkoli, in za karko-
li, če hočejo, da jim bo ljudstvo
v dveh letih dalo v roke še senat
in predsednika.

Kako bodo začeli, je za poča-
kati. Prvo kar so že do danes sto-
rili je to, da so govorniku hiše
vzeli njegovo absolutno moč. Zna-
no je, da je imel v zadnjem kon-
gresu govornik hiše, po zvezi med
demokrati in koalicijski neomeje-
no pravico pri glasovanju in je
mnogokrat odločeval bolj kot
sam predsednik. To so sedaj de-
mokratje odpravili.

Kongres je sklican sedaj k iz-
vanrednemu zasedanju, da novo
trgovinsko pogodbo z Canado do-
dela, ki je, kakor znano ostala še
nedodelana v senatu. Da bo po-
godba sprejeta je skoro gotovo.
Ali, kot se poroča, so demokratje
svoj plan spremenili v dosego
svojega "rekorda" in bodo prej
poskušali druge stvari izvesti in
sklenili, da če bo dela dosti, da
bo izvanredno zasedanje kongre-
sa se podaljšalo na celo poletje,
če bo potreba. Prvič hočejo re-
vidirati colinski tarif; volitev se-
natorjev skozi ljudstvo; pripusti-
tev, da se Arizona in New Mexi-
co sprejmeta kot državi v Unijo,
in kar je skoraj najvažnejše da
centralno vlado v Washingtonu
spremene. Poskušali bodo tudi
Taftovo "ekserciranje" proti
Meksiko malo omejiti, vendar so
v tem malo manj odločni kot v
drugem. Nazadnje demokratje po-
vdarjajo, da bodo gledali, da se
z državnim denarjem bolj hrani,
kot se je to delalo do sedaj. Tudi
stroške Bele hiše bodo omejili in
prisili Tafta, da bo iz svojega že-
pa plačeval za marsikaj, kar je
do sedaj plačalo ljudstvo.

62. kongres bo vsekako velike-
ga pomena v zgodovini Zjed. dr-
žav; k drugim senzacionalnostim
je pripisovali tudi to, da bo v tem
demokratskem kongresu prvič se-
del tudi en socialist, Viktor L.
Berger. Moč je rojen v Nemčiji,
od koder je tudi socializem v Ame-
riko največ prihajal in se pričel
razširjati. Berger se nahaja sedaj
skoro v takem položaju, kot Be-
bel, ki je bil v prvo izvoljen v
nemško zbornico: edina bela vrna-
na, pri tolikih črnih.

Vsekakor je 62. kongres zani-
miv in pazno glejmo, kaj nam pri-
nese. —

Za zunanje oglase ni odgovor-
no uredništvo ne upravnništvo.

ZAKONI KOT VZROKI SUŽ- NOSTI.*)

Kaj so zakoni?

(Odlomek.)

Moderno suženstvo izhaja iz
treh zakonitih določil: izozira na
zemljo, davka in imovine. Vsi po-
izkusi ljudi, položaj delavcev spo-
boljšati, so za to brezuspešni, če-
prav nevedoma, zavoljo imenova-
nih treh zakonov.

Eni odpravijo davek, kateri
tre delujoče ljudstvo, s tem, da
ga nalože bogatim; drugi predla-
gajo, naj se imovina na zemljo
oddruži, ali odstrani, in v tem se
hočejo izkazati v Novi Zelan-
diji in v eni državi Amerike že
storilo. (Na Irskem so tudi po-
kušali omejiti last čez zemljo po-
sameznih ljudi.) Ta tretji, socia-
listi so predlagali, produktivne
reči naložiti v komunsko varstvo,
dobiček in dedščine zadavčiti in
pravice kapitalistov omejiti. To
hoče odpraviti zakone, ki suž-
nost delajo in s tem se misli tudi
sužnostni narediti konec.

Nam je pa potreba le položaj
pogledati, pod katerimi koraki se
hočejo ti zakoni odpraviti, in da
se prepričamo, da ne samo prak-
tično, temveč tudi teoretično, če
se prve zakone odpravi, pridejo
iz teh novi, in sužnost bo zopet
obstojevala. Tako bodo mogli na pr-
tisti ljudje, ki bi radi davkov
vboje ljudi oprostiti, ko bodo pr-
vo zakone na direktni davek od-
pravili in potem te naložili na bo-
gate, zakone čez imovino zemlje,
tal pa, in zakone čez produktne
reči in druge stvari, ki so potreb-
ne za življenje, mogli ohraniti, in
nakaterih vsa teža davkov obsto-
ji. S tem pa, da se bodo zakoni na
zemljo in potrebe obdržali (ker
drugače se sploh ne da to rešiti),
bodo pa zopet delavci izdani suž-
nosti ljudem, ki bodo lastovali
zemljo in kapitalizem, čeprav bo-
do od davkov osvobodeni.

Tisti pa, ki kot Henry George
in njegovi privrženci, zakone čez
imovino zemlje odpravijo, svetuje-
jo in delajo pa nove zakone o
rentovanju tal. Obligatorične ren-
te na talno posest bo pa zopet ro-
dilo nove vrste suženjstva, zato,
ker človek, primoran najeti talno
rento, bo primoran, izposoditi si
v denarju, pri tistem, ki ga bo im-
el, in bo tako zopet padel v suž-
nost. Tisti pa, ki, kot socialisti, ki
hočejo zakone čez imovino in pro-
dukt odpraviti, ohranijo zakone
davka in bodo bili primorani še
zraven vpeljati zakone za prisil-
no delo, to se pravi: napraviti
sužnost v zopetni stari obliki.

Tako so vsi praktični in teore-
tični poizkusi odpravo zakonov,
ki v eni vrsti sužnost delajo, sko-
zi nove zakone, ki novo sužnost
prinesejo, to povedano.

Stori se nekaj takega kar ču-
vaj ječe naredi, ko železne spon-
e jetnika iz vrata na roke, iz rok
na noge dene, ali ga istih popol-
noma oprosti, zavoljo tega pa
ključavnice in železje podvoji.
In vse do danes poskušane po-
ti, delavčevost stanje predgručati,
so vsemu temu bile podobne.

Zakoni, ki so dali gospodarjem
pravico sužnje prisiliti za prisil-
no delo, so se spopolnili z zakoni,
ki so gospodarjem sužnost tudi
vso zemljo in imetje pripoznali.
Zakoni o pravici zemlje so se na-
domestili z obdavčevjo iste in go-
spodarji so morali davek plače-
vati. In čez vse življenske potre-
be so se s časom izdali taki zakoni,
ki so vsak predmed obdavčili.

Navadna vrsta sužnosti je ob-
stojevala v direktni prisili za pri-
silno delo. Jasno je, da odprava
nega zakona sužnosti ne od-
pravi; če se odpravi davek, ali
vzame enim ljudem zemljo, ali
če se življenske pripomočke raz-
deli na vse, to sužnosti ne bo od-
pravilo, temveč se bo iz tega iz-
cimila nova oblika sužnosti, ki
se je to z osvobojenjem kne-
tov (na Irskem) in omejitve dav-
kov storilo. Ampak tudi odprava
vseh teh treh zakonov ne bo od-
pravila sužnosti, temveč bo po-
klicala v življenje neko novo,
nam še do sedaj nepoznano vrsto
sužnosti, katere se že danes kaže
v industriji, kjer se določuje čas
dela, starost, higiena in pravice
nadzornikov itd. To vse ni nič
drugače kot zakoni prihodnosti,

*) To smo prestavili iz Tolstaja
knjige "Sužnost našega časa",
op. uređ.)

ki prinesejo s seboj novo, nam ne-
poznano formo sužnosti.

Tako smo pokazali, da suž-
nost ne obstoji v onih treh mrt-
vih bitjih, zakonih, in tudi ne
morebiti v temu ali onemu zako-
nu, temveč v tem, da so na svetu
ljudje, ki imajo priliko, za sebe
dobičkanosne in varne zakone po-
staviti, in kolikor dolgo še bodo ti
ljudje imeli priliko take zakone
delati, toliko časa še bo obstojala
sužnost.

Nekdaj je bilo za ljudi dobro,
da so imeli sužnje, in za to so na-
redili zakone, ki so dali ljudem
pravico, sužnje imenovati svojo
last, kot danes konja ali kravo.
Potem je bilo dobro, svojo zem-
ljo imeti, naredili so se zakoni v
smislu tega; in potem je bilo še
boljše, da se zemljo obdavči in se
jo prepusti tudi zakonitim potom-
tistemu, ki plačuje davek, ki jo
je tudi smel imenovati svojo last.
Sedaj je pa ljudem dobro, razde-
litev dela obdržati kot obstoji; in
za to delajo take zakone, ki ljudi
silijo, pri današnjem sistemu i-
meti svoj delež v svojem delu. —
Največji vzroki sužnosti torej so
zakoni, in okoliščina, da so ljud-
je, ki zakone lahko vstvarjajo.

Kaj pa so zakoni in kaj da lu-
djem možnost, zakone postavljati?

O tem je celo zakonslovje, ka-
tero je še starejše, še zapeljivej-
še, kot narodnogospodarsveno
znanje, katerega hlapec so v teku
stoletij spisali veliko število uče-
nih knjig (katera se pa medse-
bojno ne vjemajo), da bi to vpra-
šanje razrešili in na to mogli od-
govoriti. Ker pa namen znanstva,
kot politične ekonomije, he obsto-
ji v tem, da bi se nam povedalo,
kaj je, in kaj mora biti, temveč
v tem, da dokazati, da je to, kar
je, tudi mora biti, za to v tem
znanstvu najdemo lahko veliko
razmotrivanj o pravici objektu
in subjektu, o državnopravni i-
deji in drugih takih rečeh, katere
niso samo učencem te znanosti
nepojmljive in nerazrešljive, tem-
več ostanejo tudi učiteljem zaka-
noznanstva nepristopne in nepoj-
mljive; na to vprašanje pa, kaj
je zakon, ne dajo pa nobenega
jasnega odgovora.

Po znanstvu je zakon izražena
volja celotnega ljudstva. Ker so
pa na svetu vedno ljudje, ki zaka-
no pohodijo in se po njih ne rav-
najo in zopet ljudje, ki bi jih tudi
pohodili, pa to ne store pred bo-
jaznijo, da jih zadene kaznen. Je
to potem jasno, da se ne sme pod
nobenim pogojem imenovati zaka-
kone kot izražena volja skupnega
ljudstva.

So n. pr. zakoni, da se ne sme-
jo poškodovati brzojavni koli, da
se more raznim ljudem izkazovati
čast in respekt, da mora vsak,
ki je 21 let star se podvreči voja-
ščini, ali, da se razne stvari ne
smejo brati in razširjati, ali, da
se ne sme tuje zemlje lastiti ali
jo izrabljati itd.

Vsi ti, in tem podobni zakoni
slone na jako šibki podlagi, in re-
cimo da imajo nekaj motiva, am-
pak nobeden od njih ne izraža
splošne ljudske volje. To ni nič
druzega kot, da postavodajalec v
dotične kraje, kjer se nočejo po
teh zakonih ravnati, pošlje obo-
rožene ljudi, ki prehojevalce zaka-
nov tepejo, jih oropajo svobo-
de in celo vbijejo.

Če človek, od njega zahtevane
svote za davke noče v svoji obli-
ki, izpolniti, potem pridejo oboro-
ženi ljudje, da mu to vzamejo,
kar se od njega zahteva; če se pa
zoperstavlja, je pretepen, svoje
svobode oropan in celo vbit. To
se tudi zgodi s človekom, ki si tu-
jo zemljo lastuje; to se tudi zgodi
s človekom, ki si preskrbi, za
svoj obstoj potrebne življenske
potrebe, ki pa niso njegov last:
prišli bodo oboroženi ljudje, ki
mu bodo to vzeli proč, kar je vzel,
in v slučaju, da se bo zoperstav-
ljal, ga bodo tepli, svobode oro-
pali in celo vbili. Isto se bo zgo-
dilo s tistim, ki ne daje časti ti-
stemu, ki se jo po zakonu more
dati, kakor tistemu, ki se bo vpi-
ral vojaščini. Za vsako neizpolni-
tev danih zakonov, bodo prehaja-
ci obojeni: bodo tepeni, svoje
svobode oropani in celo vbiti, na
ukaz tistih, ki so zakone postavili.

Različne ustave so se izumile,
od angleške in ameriške do japa-
nske in turške, po čemur naj
človek verje, more verovati, da
vsi, v njihovih državah obstoječi za-
koni niso nič drugega kot volja
celokupnega prebivalstva. Vsi pa
vejo, da ne samo v despotičnih

absolutističnih deželah, temveč
tudi v takozvanih svobodnih dr-
žavah kot: Angliji, Ameriki,
Franciji in drugih, zakoni niso
po izrecni volji ljudstva izdelani,
temveč na voljo tistih, ki imajo
moč, in da za to povsod in zme-
rom le taki zakoni obstoje, ki so
za tiste, ki jih vstvarjajo primi-
tivnejši in dobri, to je tistih, ki
imajo moč, in to je potem vseeno,
je takih ljudi mnogo, nekaj, ali
pa samo en človek.

Izpolnijo se pa vedno in pov-
sod zakoni le zato, ker se ljudi,
ki jih nočejo priznati, k temu
prisili, namreč s tepenjem, oropa-
nju svobode in moritvijo; in to
tudi drugače ne more biti.

Drugače pa zavoljo tega ne
more biti, ker so zakoni tirjatev
za spopolnitev raznih pravil in
navad. Le s tepenjem, oropanjem
svobode in moritvijo, se nekatere
ljudi prisili, razna pravila izpo-
polniti, to se pravi, storiti to,
kar drugi od njih zahtevajo. Če
so zakoni, more biti tudi ena moč,
ki prisili ljudi zakone izpolnje-
vati. Obstoji pa le ena moč za to,
ki ljudi prisili, zakone izpolnje-
vati, to se pravi, voljo družih iz-
polniti, in to je: nasilje. Ne na-
vadno nasilje, oblast ali moč, ka-
tera se je uporabljala v momen-
tih prisilne sužnosti, temveč or-
ganizirano nasilje, ki se od tistih,
ki zahtevajo, da moremo zakone
spolnjevati, pametno nad ljud-
stvom rabi in delati kar oni ho-
čejo, to se pravi, po zakonih se
ravnati in živeti.

Zatorej bitje, moč zakona ne
obstoji v kaki državi ideji, v sub-
jektu ali objektu, ali v izrazujo-
či volji skupnega naroda, temveč
v tem, da so ljudje, ki čez orga-
nizirano silo gospodarijo in ima-
jo priliko, druge ljudje prisiliti,
po njihovi volji (zakonih) se rav-
nati.

Potemtakem bo najbolj pravil-
na, in ljudem najbolj razumna
pojasnitev, kaj so zakoni, slede-
ča:

Zakoni so od ljudi, ki imajo or-
ganizirano silo (oblast) v rokah,
vstvarjana pravila, za katera se,
če se jih ne spolnuje, človek po-
stavlja tepenju, zgubitv svobode
in celo izpostavlja smrti.

V tej pojasnitvi stoji tudi od-
govor na vprašanje: Kaj daje
ljudem priliko, zakone postavljati?
— Priliko, zakone postavljati,
da tisto, kar za izpolnitev zaka-
nov rabi — organizirana sila!

Podpora za novi stroj Linotype.

Iz Rock Springs, Wya.: F. D.
P. 10c, ker imamo dobrega zasle-
dovalec; 5c, ko je zato sposoben.
T. A. 10c, ko ga ni nič sram; Sen-
tjanžanc 10c, zato ko na mizi se-
di pa na stolu noge drži; 10, ko
tam na ušesa lovi; 10c, ko zato
nič ne zasluži. S. S. 10c, ko smo
imeli dovolj gorko peč. L. L. 10c,
ko ima J. B. office, 10c, ko ima
polovico. F. 10c, ker je pregibal.
Neimenovan 10c, ko sem vse vi-
del. M. F. 10c, ko me je J. skozi
škap fotografiral: 15c, pa zato,
ko sem plačal \$45 samo da sem
se ga, vruga rešil: 10c zato, ko
kdor v Janezovo družtvo vstopi
dobi delo. Neimenovan 15c, da
bo B. lažje muštre nosil; 10c za-
to, ko tako silno ponuja; 2c, ko
sem ga pred vodo in 3c zato, ko
me je vprašal kaj mu imam za
povedati; 25c pa zato, ko sem mo-
ral mufati iz sidewalka. Fr. Bur-
nik 30c zato, ko je pijani šnopsar
zastavo videl.

J. Zabajek 25c.

Zahvala.
Winterquarters, Utah.
Na trdiko Emil Bachman,
1719 So. Centre ave., Chicago, Ill.,
Gospod. Bachman! —

Naj mi bo dovoljeno na tem
mestu izreči vseh članov našega
trojno zveznega društva toplo za-
hvalo in zadovoljnost, ko smo
prejeli zastavo, katero je izdela-
la Vaša trdika. Veselim se, da
vam moram poročati, da je vse
v najlepšem redu.

S odličnim spoštovanjem,
Valentin Orač.
Listnica uredništva.

Proces Kapser-Palese. Kayser
je obsojen na 2 leti strogega za-
pora, Palese na 6 tednov.

Prvi avstrijski dreadnought
glasom poročila "N. W. Tagblat-
ta" ne bo nosil cesarjevega ime-
na, kakor prvotno poročano, am-
pak ime admirala Tegetthofa.
(Oglas).

Cenik knjig, katere se dobe v zalogi "GLAS SVOBODE" Co. 1518 W. 20 Street, Chicago, Ill.

CANKARJEVI SPISI:		4. zv.: Ciganka, Po povelju.....	25.
Vinjete.....		5. zv.: Ljubizen do domovine; Plesati ni znal; Karin.....	25.
Jakob Ruda.....		6. zv.: Pečevce srce; Krvava svatba v Kijevu; Prijatelj Lovro.....	25.
Za narodov blagor.....		7. zv.: Sodba; Poezija in proza; Vij.....	25.
Knjiga za lahkomiselne ljudi.....		8. zv.: Papeževa mla; Župnik iz Kimekinjana; Zvezde; Črti- ca o časopisju; O polje- delstvu pri starih naro- dih; Na deželi — v me- stu; Zgodba iz mladosti; Na Bregu.....	25.
Kralj na Betajnovi.....		Knjižnica Narod. založbe v Celju.	
Hiša Marije Pomočnice.....		I. zv.: Strašno maščevanje.....	50.
Gospa Judit.....		II. zv.: Izlet g. Brouška v XV stoletje.....	75.
Nina.....		Zarnik spisi:	
Krapanova kobila.....		I. zv.: Ura bije, človeka pa ni.....	50.
Hlapec Jernej.....		RAZNI DRUGI SPISI IN PREVODI:	
Zgodbe.....		Moment.....	\$1.25
Za križen.....		Spomini.....	75
Ob zori.....		Iz naših krajev.....	\$1.00
Kurent.....		Obsojenci.....	\$1.00
Hlapci.....		Igračke.....	75
KERSNIKOVI SPISI:		Tilho in drugi.....	75
Cyklamen I. snopič.....		Reformacija.....	50
Agitator, II. snopič.....		Spolne bolezni.....	25
Na Žerinjah, III. snopič.....		Dobra gospodinja (vezana).....	\$1.50
Lutski ljudje, IV. snopič.....		Džungl.....	\$1.00
Rošljin in Verjanko, V. snopič.....		Na rakovo nogo (vezana).....	50
Jara gospoda, VI. snopič.....		Srce (vezana).....	\$1.00
Gospod Janez, VII. in VIII. sno- pič.....		Slovenski fantje v Bosni, 2. zv.....	\$1.50
Berite novice, IX. snopič.....		Spominski listi.....	25
Kritika-Komentar XII. snopič.....		Avstrijski junaki.....	75
TRDINATOVI SPISI:		Znamenje štirih.....	30
Bahovi huzarji.....		Veliki trgovci.....	50
Bajke in povesti, I. zvezek.....		General Lavdon.....	25
" " " II. ".....		Črni bratje.....	20
" " " III. ".....		Andrej Hofer.....	20
" " " IV. ".....		Prince Evgen Savojski.....	20
" " " V. ".....		Viljem baron Tegetthoff.....	25
" " " VI. ".....		V tujih službah.....	50
JURČICEVI SPISI:		Na bojišču.....	40
VII. zv.: Lepa Vida; Ivan Era- zem Tatenbah.....		Marjetica.....	50
VIII. zv.: Cvet in sad; Bela ruta, bel denar.....		Hiljada.....	50
IX. zv.: Doktor Bober; Med dvema stoloma.....		Uporniki.....	40
XI. zv.: Tugomer, drama iz slov. življenja; Berite Novi- ce; Veronika Deseniška.....		Rusko-Japonska vojska s podoba- mi.....	\$1.50
KNEZOVA KNJIŽICA.		Zadnja kmečka vojska.....	75
Zabavni in poučni spisi.		Gozdovnik 2 zvez. skupaj.....	75
1. zv.: Anton Knezov živitopis; Gospod Liseč; Ženitev vojvode Ferdulfa.....		Materina žrtve.....	50
2. zv.: Gorski potoki; Planinska idila; Matija Valjavec.....		Repotev.....	20
7. zv.: Izgubljena duša; Za mo- žem; Pastirica; Čez tri- deset let; Z diploma in brez diplome; Popotova- nje Nikolaja Nikiča; Dr. France Prešeren.....		Babica.....	50
9. zv.: Za vosem; Izgnanci; Stu- dent Lojze; Fenny; Klat- nec siromakov.....		Robinson.....	60
10. zv.: Življenje in smrt Petra Novljana; Ella.....		Priposveti o Petru velikem.....	75
11. zv.: Križ na gori; Spomini gospoda Ignacija Brum- na.....		Pod turškim jarmom.....	20
12. zv.: Potepuh Marko in kralj Matjaž; V mesečini; Brez zadnjega poglavja.....		Štiri povesti.....	20
15. zv.: Vatroslav Jaglič; Novo življenje; Dve nevesti.....		Izdajavec.....	50
TAVČARJEVE POVESTI.		Križem sveta.....	40
I. zv.: Ivan Slavelj; Antonio Glednjevič; Bolna ljube- zen; Gospa Amalija; Mlada leta; Med gora- mi.....		Zlatarjevo zlato.....	75
II. zv.: Otok in struga; V Kar- lovcu; Valovi življenja; In vendar; Tat; Gospod Ciril; Čez osem let; So- ror Pia.....		Pri stricu.....	40
III. zv.: Ivan Sonce; Grajski pisar.....		V delu je rešitev.....	25
IV. zv.: Tiberius Pannonicus; Kuzovci; — Vita, vitae meae.....		Nikolaj Zrinjski.....	20
V. zv.: Mrtva sreča; 4000 Ča- su primerna povest iz prihodnjih dob.....		Na krivih potih.....	40
SIENKIEWICZOVI SPISI:		Domači zdravnik.....	60
Rodbina Polaneških v 3 delih.....		Pravila dostojnosti.....	20
Mali vitez v 3 delih.....		Slovenski pravnik (vezana).....	\$2.50
Potop I. in II. zvezek.....		Občna zgodovina, skupaj 5 de- lov.....	\$5.00
Križarji v 4 delih.....		Kitajci in Japonci.....	50
Za kruhom.....		Avstralija in nje otoki.....	50
Z ognjem in mečem, 4 delih.....		Razporoka.....	\$1.00
Brez dogme.....		Ponižani in razžaljeni.....	\$1.00
STRITARJEVI SPISI:		Luči.....	50
Pod lipo.....		Ruska moderna.....	\$1.50
Jagode.....		Ben Hur (vezana).....	\$2.00
Lešniki.....		Iz knjige življenja II. zvez.....	\$1.50
Zimski večeri.....		Vaška kronika.....	75
TOLSTOJEVI SPISI:		Stepni kralj Lear.....	50
Rodbinska sreča.....		Straža.....	\$1.00
Ana Karanina.....		Islandski ribič.....	50
Kazaki.....		Z viharja v zavetje.....	75
Tri povesti.....		Reliefe.....	75
VENEC SLOVANSKIH POVESTI.		Slučajni osode.....	75
Slovenske povesti zbrane od najbo- ljših slovanskih pisateljev, prestav- ljene na slovenski jezik.		Beračica.....	20
Od 3. do 9. zvezka; zvezek po.....		Mladost.....	40
ZABAVNA KNJIŽNICA.		Božična noč.....	40
13. zv.: Za staro pravdo.....		Kirždali.....	75
14. zv.: Sami med seboj. (Igra.).....		Pot za razpotjem (vezana).....	\$1.50
15. zv.: Pogreb, Brez volje, Črti- ce in druge povesti.....		Novela in črtice (vezane).....	\$1.50
16. zv.: Pri Jugoslovanih.....		Pred nevihto.....	30
17. zv.: Pot spokornikov, in dru- ge.....		Strahovalci dveh kron 2 zvez.....	\$1.00
20. zv.: Amerikanci (igra) in po- vesti.....		Barvaste črepinje.....	30
LJUDSKA KNJIŽNICA.		Mož Simone.....	\$1.00
Zbirka najpoglednejših ljudskih povesti.		Malo življenje.....	50
1. zv.: Teharski plemiči; Kradjev- na kronika; Cesarjevič in sestri družkinji.....		Deteljica.....	30
2. zv.: Zadnji grof celjski. Iskal- ci biserov na otoku Sv. Duha.....		Oče naš.....	50
3. zv.: Vojna leta 2000. — Doma		Doktor Holman.....	25
		Tartarin iz Taraskona.....	50
		Trije mušketirji.....	\$2.50
		In dvajset let pozneje.....	\$2.50
		O te ženske.....	\$1.00
		Grof Monte Cristo I. zvezek.....	\$2.00
		Grof Monte Cristo II. zvezek.....	\$2.00
		Dama s kamelijami.....	\$1.00
		Preko morja.....	40
		Vohun.....	75
		Čez trnje do sreče.....	50
		V znamenju življenja.....	75
		Bolgarija in Srbija.....	50
		Utrinki.....	\$1.00
		Dolina krvi.....	\$1.50
		Tolstoj in njegovo poslanstvo.....	30
		Veliki punt.....	75
		V naravi.....	50
		Zadnji rodbine Benalje.....	75
		Iz nižin življenja.....	50
		Blagor na vrtu cvetočih.....	50
		Dve noveli.....	50
		Rdeči smeh.....	75
		Mali lord.....	75
		Kratka zgodovina.....	50
		Kako pišejo ženske.....	\$1.00
		Znanci.....	75
		Jari junaki.....	\$1.00
		Andrejčkov Jože 8 zvez. skupaj.....	\$1.50
		Zločin in kazni, skupaj 3 knjige.....	\$3.00
		Pesnitve, Aškerc.....	\$2.00
		Kacijanar.....	50
		Lazarič Lindarski.....	75
		Quo Vadis, (vezan).....	\$2.50
		Krvava noč v Ljubljani.....	40
		Postrežba bolnikom.....	40
		Slovenske reformacije.....	50
		Tajnosti španske inkvizicije, 4 zv.....	25
		Jernač Zmagovač, pretepač. Po- vest iz Nemško-francoske voj-	

Slovensko Delavsko Podporno in

Penzijsko

Ustanov.

21. nov. 1909

Društvo

Incorp.

15. marca 1910.

MADISON, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSIEDNIK: Jos. Hauptman, Darragh, Pa. Box 140.

PODPREDSEDNIK: Ivan Sever, Adamsburg, Pa. Box 51.

TAJNIK: J. Hauptman, Box 140 Darragh, Pa.

ZAPISNIKAR: Ivan Flere, Adamsburg, Pa. Box 122.

BLAGAJNIK: Alojz Flere, Box 121, Adamsburg, Pa.

NADZORNIKI:

ANTON KLANČAR, Arona, Pa. Box 144. Predsednik.

JAKOB ŠETINA, Adamsburg, Pa. Box 108.

BLAŽ ČELIK, Adamsburg, Pa. Box 23.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. GEORGE BOEHM, Arona, Pa.

Društva in rojaki naj pisma pošiljajo tajniku; denar pa blagajniku in nikomur drugemu.

SPREJETI NOVI ČLANI.

K dr. št. 4 Waukegan, Ill.: Ivan Tonin, cert. št. 253.

K dr. št. 7 Livingston, Ill.: Johan Soffrenko, 254; Mike Krism, 255.

K dr. št. 9 Skidmore, Kans.: Andrej Oplatnik, 256; Bogomir Krempuš, 257.

Potujoči član. Od dr. št. 1 Darragh, Pa.: Mike Krainz, 212. J. HAUPTMANN, gl. taj.

DRUŽTVENI URADNIKI.

Dr. št. 1 v Darragh, Pa.: Preds. Anton Klanchar, Box 114, Arona; Tajnik John Primožič, Box 140, Darragh; Blag. Jos. Hauptman, Box 140, Darragh. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Dr. št. 2 v Adamsburg, Pa.: Preds. St. Flere, Box 122; Taj. Alois Flere, Box 122; Blag. J. Flere, Box 122. Vsi v Adamsburg, Pa. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Dr. št. 3 v Claridge, Pa.: Preds. John Batich, in taj., Box 487; Blag. Lovrenc Arhar, Box 451; vsi v Claridge, Pa. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Dr. št. 4 v Waukegan, Ill.: Preds. A. Celarec, 706 Market st.; Taj. Ivan Gantar, 604 — 10th st.; Blag. John Stražihar, 611 Market st. — Seja 3. nedeljo v mesecu na 611 Market St.

Dr. št. 5 v Noblestown, Pa.: Preds. John Rivec, Box 193; Taj. in blag. Math Petrich, Box 1. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

O NASELJEVANJU.

Človek, ki pazno čita zgodovino naših pradedov od naseljevanja na kmetije ter isto primerja z današnjim, bi se pač moral vprašati: Kje je energija do kmetijstva ostala. Nekdo bi si lahko odgovorjal s frazo: "Čudna so pota 'božja'!" Humbukar bo pa rekel: "Kmalu čas napoči in odrešnik ustaja, ki nas bode rešil dolgotrajnega dnevnega dela!"

Ako bi stvar ne bila resna (špaska je dovelj), bi se gotovo ne spominjal na njo, ker je že minulo pred par leti, ko so humbukarji trobili v daljni svet in žalilob med temi tudi Slovenci, kako velika "nevarnost" preti militarizmu in da je bil v eni noči postal "socialističen". Kaj pa danes porečete, ko vidite socializem na klinu viseti, a vojaka pa oboroženega od vrha do tal, v daljini Teksasu na sosednega Meksikanca? Ali je to odlikovanje socializma? Na vseslovenskem "kongresu" v Chicagu se je utemeljevala organizacija in unija, med tem, ko so pijani fanatizma vpili vse pokriž: proč od skebstva in proč od časnikarstva, kjer se ne plača delavcu njegova polna vrednost, a pri njih "lajb" žurnalu pa dela čveterica za \$9 tedensko. No, pa dober tek takšni uniji! Slovenci, ali pa razumete kaj se to pravi? Če ne pa vse eno dobro.

Sedaj pa naprej o naseljevanju.

Prej, ko so ljudje tvegali svoje življenje, ko niso imeli ne obdelanega polja, ne travnikov, ne govede ali druge domače živali razven psa in kar je bilo še najhujše ker niso imeli stanovanj ali hiš, niti potrebne orodja, s katerim bi si zamogli kaj podobnega zgraditi in če si so zgradili, ni bilo zadosti trdnosti, za gorokoto obdržati, a kljub temu se niso strašili in se naseljevali trumoma na kmetije. Takrat se ljudje niso ozirali po "misijonarjih"

Dr. št. 6 v Roslyn, Wash.: Preds. Anton Adamič, tajnik Jos. Richter, blagajnik Martin Arestovnik. Vsi v Roslyn, Wash. — Seja vsako zadnjo nedeljo v mesecu.

Dr. št. 7 v Livingston, Ill.: Preds. Alb. Schweiger, Box 148; tajnik Frank Deželak, Box 230; blag. Josip Renko, Box 222; vsi v Livingston. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Dr. št. 8 v Marianna, Pa.: Fr. Sedminek, preds., Box 122; Hieronim Leskošek, taj., Box 25; John Sever, blag., Box 226. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Dr. št. 9 v Skidmore, Kans. Preds. Simon Repovš; taj. Anton Mihelich, R. R. 3 Box 57, Columbus, Kans.; blag. John Zakrajšek, R. R. 3 Box 57, Columbus, Kans. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Dr. št. 10 v Winterquarters, Utah: Johan Bizjak, predsednik; Mihael Krstnik, taj., Box 44; Jakob Cesar, blag. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu.

kakor danes, da jih bodo rešila vsega zlega, katerih se dandanašnje ne manjka v nobeni politični stranki in bolj, ko se ti "misijonarji" prizadevajo ljudstvo "rešiti" tem slabši mu gre. Danes imamo vse ugodnosti in vender se Slovenci tako malo naseljujemo na deželi. Torej kaj je temu vzrok? Ali slaba volja, ali si se navžil "misijonske" pridige, ki te je popolnoma okrepčala? Veruj mi dragi prijatelj in prepričaj se bodeš, da po takih "pridigah" boš prej ali slej švah postal.

Ne smemo pa pozabiti, da so si naši pranaseljenci že ob prvem naseljevanju gladili pot do svobode, bratstva in edinosti. To pa najbolj opazimo v Carolini. V tem času naseljevanja se Carolina še ni delila v "South in North" ampak se je še-le pozneje razdelila. Par Virgincev je šlo najprvo v to smer; nekateri zato, da so se izognili smrtni obsodbi ali kazni, drugi zopet, da so stopili v trgovsko zvezo z Indijanci in zopet drugi, da bi našli svoje domove. Leta 1653 se je pa na prigovaljanje Burgesov vzdignilo večje število Virgincev, ki so se naselili v Albermarle okraju. — Kmalu za temi so pa jeli prihajati iz Nove Anglije in se nastanili ob ustju ali zalivu Cape Fear reki, katero naselbino so pa kmalu zapustili in je pripustili onim, ki so se nahajali v Barbados (1664).

Prvo za tem, sponina vredno naseljevanje se je pa pričelo v južnim delu Caroline in sicer ob zalivu Ahley in Cooper reki, katero naselbino so imenovali Charleston (1670). Umevno tudi je, da so se takoj po na — stanovitvi proglasili prvo — drugim gospodarjem za Španjolci. Pravo naseljevanje se je pa še-le potem pričelo in to s posredovanjem angleške vlade direktno iz Anglije, s katerim naseljenci je bilo tudi poslanih par "lastnikov", katerih je pripadala cela kolonija. V

letu 1663 pa je angleški kralj Charles II. dal vso Carolino v roke peščici, obstoječih iz osem osebe. Seveda so bili ta osmerna peščica po njegovem, Charlestovim, mnenju "boljše" vrste ljudje. Ali ti "gospodje" in obrednim trinogi naseljenec, kadar so uvideli da je šlo v njih lastno korist.

John Locke, veliki angleški filozof in lord Shaftsbury, eden od "lastnikov" sta izdelala prvi plan za vladanje, kateremu sta dala ime — "Grand Model". Ampak ta "grand model" je bil izdelan prav po aristokratsko, bil je grozen za naseljence. Ta "Grand Model" je določeval odve nepotrebnih državnih uradnikov, ktere je zaznamoval s "častnimi" imeni (titelnimi), ki so imeli popolno pravico ljudi odirati in celo "vlado" v svojih krempljih imeli. Plan je bil takšen, da bi ga nikdo za pravega in za ljudstvo koristnega niti na angleškim in toliko manje v Ameriki, pripoznal. Ljudstvo ni hotelo s takimi zakoni nič opraviti imeti, ker so bili proti naravni in sramotni, kajti, tedanji naseljenec po državnim zakonu ni imel pri državi več, ali še celo manje prava, kakor ga ima navaden sužen. Ta plan je torej, ki je bil izdelan od "države" in razglašen med ljudstvom, je zanetil iskro sovražstva do lastnikov Caroline, katera se je spreminila l. 1691 v velikanski ogenj.

Naj še na vse zadnje velja omeniti, ki se nameravajo naseliti na farmah, da takega naseljevanja ne poznamo danes več in komur je mar se naseliti; naj bode uverjen, da bode užival na kmetih, spoštovanje in vse one pravice, katere so zasigurate v ustavi; za vsakega posameznika in vse skupaj v Zjed. državah.

Prav v bližini mene se nahaja ena lepa kmetija obstoječa iz 40 akrov, na prodaj. Zemlja je tako rodovitna, da ne verujem če se še kje drugje bolja dobi. Istotako je z dobrim gospodarskim poslopijem preskrbljena. Bližnji rojaki, kateri imajo veselje do iste, lahko pridejo v poletju sem, kadar bo pridelek na nji in si jo ogledajo, oddaljen pa lahko za pojasnilo pišejo, kam, pove uredništvo Gl. Sv. F. P.

KAYSER IN WEISS.

Pisana družba, ki prebiva po c. kr. kaznilnicah, se pomnoži za jako odličnega člana. Monsignor Kayser, ta visoki cerkveni dostojanstvenik, je pri porotnem sodišču v Celovcu dobil dve leti težke ječe, ker je pri reševanju krščenškega ljudstva mislil preveč na svoj žep. Ta cerkveni dostojanstvenik bo dve leti najodličnejši vseh gostov, kar jih prebiva v kaznilnicah.

Njegov sokrivec in tovariš, monsignor Weiss, ta specialni zapupnik odstavljenega celovškega škofa, bivši poslanec, vodja klerikalne stranke na Koroškem in gospodar "Zveze klerikalnih posojilnic", jo je pravočasno popihljal. Seveda ni pozabil pred svojim odhodom pokrasti, kar je še bilo dosegljivo njegovim dolgim prstom. Odnesele je lepe vsote in čudnom se vse čudi, da mu nikakor ni moglo priti na sled. Pa ne da bi bila utemeljena splošno razširjena govorica, da sploh ni potegnil čez morje, nego da v kakem gostoljubnem samostanu mirno uživa sadove svojega plodonosnega "dušnega" pastirstva.

Ljubljanski "Slov. Narod" je v glavnih potezah podal verno sliko kazenske obravnave proti monsignoru Kayserju. Sicer bi bilo to sliko lahko še izpopolniti z jako zanimivimi detajli o sleparstvih tega cerkvenega dostojanstvenika, vender to za čitatelje "Glas Svobode" nima nobenega pomena. V obče le bodi povedano, da pri avstrijskih porotnih sodiščih že dolgo ni bilo obravnave takega značaja, kakor je bila ta.

Najinteresantnejše na celi obravnavi je pa bilo vsekako oseba monsignora Kayserja. Pri tej obravnavi je bila prilika spoznati tega prelata natančno in mu pregledati vso notranjost. Ta studij je bil jako hvaležen in na podlagi tega studija lahko rečem: monsignor Kayser je ne glede na vse drugo pravi evet najmodernejšega klerikalca. To je spoznal vsak, kdor ga je opazoval pri obravnavi. Kayser je prekanjen, z vsemi mazili mazan slepar, ki se lahko

meri z največjimi sleparji. Svoje namene pa je znal premeteno skrivati s svetohlinstvom. Kayser je kot goljuf ravno tako drzen, kakor kot svetohlinec. Vedno ima lepe in pobožne besede na jeziku, njegovo sree pa je volčje. Po besedah njegovih bi ga moral vsakdo smatrati za pol svetnika, njegova dejanja pa kažejo, da je kanalka. Ta človek seveda nima ne iskric vere v sebi, duhovska suknja mu je le pomoček, da ž njo ljudstvo slepari, vera mu je le sredstvo, da si polni žepa. Kayser in Weiss sta leta sem vpila, da je treba vse preroditi in prenoviti v Kristusu, da je treba krščanski misli pomagati do zmage, pri tem pa sta lahkovernemu ljudstvu kradla denar iz žepa, pokradla na milijone.

Naj nikar ne prihaja kdo z izgovorom: ta dva obešenjaka sta izjema. Saj je brez dvoma, da je mnogo duhovnikov, ki so vse časti vredni in ki jih tudi politični nasprotnik spoštujejo. A taki duhovniki se ne bavijo s posvetnimi kupčijami, nego se zavedajo Izveličarjevih besedi "Moje kraljestvo ni od tega sveta." Resnica pa je, da se vse več duhovnikov odtujuje svojemu pravemu poklicu in da jih je vse več, ki jim je duhovski poklic le dober, da morejo ljudsko vernost zase izkoristiti. Treba je pogledati samo po slovenski domovini in lahko je spoznati, kje se seveda v manjšem obsegu gode stvari, ki so prav zelo podobne manipulacijam monsignorov Kayserja in Weiss. Kakor še ni vsak kaprol vojskovodja, kakor ni vsak oderuh na kmetih še kak Reicher, tako tudi še ni vsak konsumski sleparček kak Kayser ali Weiss.

V galeriji velikih sleparjev naše dobe je prelato Kayserju in Weissu vsekako zagotovljeno "odlično" mesto. Med prve "strokovnjake" jih je šteti in samo sistemu, vladajočemu v Avstriji, se je zahvaliti, da niso prišli še tega in onega, ki je bil z njima v več kot sumljivih zvezah.

Slučaj Kayser & Weiss je zaradi tega obče zanimiv, ker kaže, kam zaidejo duhovniki, ki jim je vera le sredstvo, da ž njo ljudem praznijo žepa. Kdor se je posvetil altarju, naj služi altarju, a če se vtika v stvari, ki se jih ni nič in ki nimajo nič opraviti z njegovim poklicem, ta nima poštenih namenov.

Po navodilu slovenske angleške slovnice, tolmača in angl. slov. slovarja se lahko vsaki priprosti človek angleščine, kakor jo v navadnem življenju rabi, priuči, kar je v tej deželi nujno potrebno, ako hoče imeti kak boljši posel in neodvisno živeti. Knjiga v platno vezana stane samo \$1.00 in je dobiti pri V. J. Kubelka, 538 W. 145. St., New York, N. Y.

Najboljša gostilna

na Blue Island Ave. v Chicagu je J. F. Bolek-ova, kjer se toči izborni Schiltz pivo in fina vina. Domača in cenena kuhinja.

Kosilo s kozarcem piva, vina ali kake druge pijače 20c. Večerja s pijačo samo 15c. Slovenci, pridite in se prepričajte, da je ta gostilna izborna

JOE F. BOLEK
1870 Blue Island Avenue
vogal 19. ul.SLOVENCIM POSEČAJTE
"Little Bohemio"

kjer se toči izborni importirano pilsensko, Anheuser Bush in Olympia pivo. Vse vedno na čepu!

Izvrstna kuhinja. Fina vina in smodke.

Za obilen poset se priporoča.

CYRIL FIALA, Prop.

Loomis Str. v neposredni bližini Blue Island Av. in zap. 18. ul.

Gostilna "Slovenski Dom"

na

2236 So. Wood ceste

to je med Blue Island ulico in 22

JOHN MLADIČ.

GOSTILNA
J. J. Vodak in sinovi1825 Loomis St. cor. 18. Place
Dvorana za zabave in zborovanja.
Tel. Canal 1386.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
VOZIJO iz AVSTRO-
OGERSKE v NEW
YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Augenia..... 5. aprila 1911 | Alice 26. aprila 1911
Oceania..... 19. aprila 1911 | M. Washington... 3. maja 1911

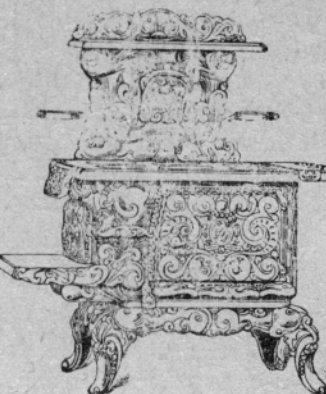
Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 50te ceste v South Brooklyn.

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp's Bros. & Co.,

2 Washington St.,

New York, N. Y.

GLAVNI
ZASTOP
ZA
AMERIKO

W. SZYMANSKI

TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM

POHIŠTVOM

1907 Blue Island Ave., Chicago

TELEFON CANAL 955.

Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zadovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urađuje na svojim domu:
od 8.—10. ure popoldne
od 1.—3. ure popoldne in
od 6.—8.30 ure večer.V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoldne.
Ob nedejlah samo od 8.—10.

ure dopoldne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličan zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

Našo trgovino priporočamo Slovencem že trinajst let in povsod so zadovoljni z našim blagom.

Pavabimo vas, da si ogledate našo

spomladansko zalogo oblek kot:

Moške površnike \$7.50 do \$25.00
Moške spomladanske \$10.00 do \$30.00
Moške obleke za mlade \$7.50 do \$20.00
Deške spoml. obleke \$2.50 do \$10.00

Odprto vsak večer, izvzemši sredo in petek do 9 ure.

Odprto v nedeljo dopoldne.

Vogal Blue Island Avenue
in 18. cesta.

Jelinek & Mayer, lastnika.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

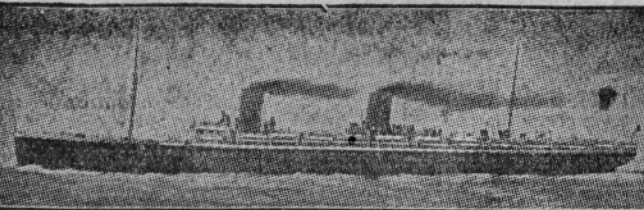
LAGER | MAGNET | GRANAT

Razvaža piyo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

Compagnie Generale Transatlantique

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
La Provence 30.000 HP | La Lorraine 22.000 HP
La Savoie 22.000 HP | La Touraine 20.000 HP
Chicago, nov parnik 9500 HPPristanišče 57 North River vzhodje 15th St., New York City
PARNIKI ODPLUJEJO VSAK ČETRTEK.Glavni zastop na 19 State St. New York. MAURICE W. KOZMINSKI.
glavni zastopnik za zapad, na 139 N. Dearborn St. Chicago, Ill.Potniki tretje-
ga razreda do-
bivajo brez
plačno hrano
na parnikih
družbe. Snažne
postelje, vino,
dobro hrano in
razna mesna
jedila.

RAZNO IN DRUGO

Oporoka farovške kuharice. V Monakovem je umrla, kakor poročajo listi, neka farovška kuharica, ki je zapustila 111.300 mark za stipendije rimsko-katoliškim teologom.

Izvoz jajec iz Evrope v Argentino. Argentina pošilja v Evropo meso. Iz Evrope pa se pošilja jajca v Argentino. Leta 1908 je bilo eksportiranih v Argentino 3500 zabojev jajec, lani pa 9500. Argentina je importirala jajca splošno največ iz Italije in Španije, zadnji čas pa pošilja največ jajec v Argentino Rusija.

Ob kronanju angleškega kralja bo počivalo vse delo. Kronanje angleškega kralja Jurija se bo vršilo 22. junija. Ta dan pade na četrtek. Narodni prazniki bodo od 22. do vstetega 25. junija. Ta čas bo počivalo vse delo po angleških deželah, prodajalne, tovarne bodo zaprte, sole bodo imele poštne, pošna se bo razdeljevala samo enkrat na dan.

Reparji in morilci. Iz Kulse so potegnili v zadnjem mesecu 3 morilce, ki so bili vsi na enak način razrezani, tako da jih ni bilo mogoče spoznati. Zagrebški policija je poslala v Karlovec, v čegar bližini so našli mrliča, komisija, ki je prišla do prepričanja, da ima opraviti z dobro organizirano četo morilcev, katera je že več deblavcev, ki so prišli iz Amerike z edenarjci, umorila in oropala.

Oče 28 otrok. Pred nekaj dnevi je umrl v Rudstadtu Jer. Walchhofer, ki je dočkal 89 let in zapustil 28 otrok. Oženil se je bil trikrat in žene so ga obdarile z 24. Najmlajša hči je stara sedaj 16 let, najstarejši otrok je pa 67 letni sin. Stari možak je postal 101. ded in vnukov živi še 66 v starosti od 1 meseca do 38 let. Tudi 31 pravnukov živi.

"Mesečen vojak." V Bukareštu služi vojak Jurij Aleksandrescu. Vsako noč, ko odbije ponoči, se vzdigne s postelje ter se vspne na streho vojašnice in koraka potem po strehah okoli do ranega jutra. Poskušalo se je vse mogoče, da bi se moža ozdravilo, pa vse zaman. Imeli so ga v bolnišnici ali tudi tam, je znal izvesti neposredno, da je sel na svoj postojni postojni sprehod po strehah. Okoli vojašnice pa ponoči vse polno ljudi, da gledajo "mesečnega" vojaka.

Šal iz kašmirja. Med visokimi gorami severozahodne Indije se razprostira ob vznožju gore Hymalayas ena najrodovitnejših dolin, katera je obljubena s Hindui. Imenuje se kašmir. Večji del prebivalstva je na njej v mestu Kašmir in izdelujejo znane šale, za katere plačujejo bogatini silne vsote. Celo leto dela 16.000 kresen neprenehoma. Samo eden šal dela več kot leto troje rokov in največ jih izdelajo vsaki šest. Take šale, ki so slikani in prepreženi s področji, delajo na treh kosovih. Uzorec pa izdelujejo z iglami in vsaka pisana nitka gre skozi svojo lastno iglico.

Psihologija pipe. — Pipa ima mnogo prijateljev in zvišanje cen za smodke je njihov krog se povečalo. Ima pa pipa tudi svojo posebno psihologijo, kakor trdi Vatteville, francoski nabiratelj pip. On trdi e pipi sledeče: 1. Pipa je značilna za plemo, smodka in cigareta je pa mednarodna. 2. Učinek pipe je proporcionalen dolžini cevi. 3. Čim krajša je pipa, tem delavnejše je plemo. 4. Čim daljša je pipa, tem udobnejše je kadilec. 5. Plemo je tem bolj gospodarsko, čim manjša je glavica pipe. 6. Kadilec je tem bolj zapravljen in lahkotiv, čim večja je pipa. 7. Po načinu, kako kdo kadi, se zamore spoznati mišljenje onega, ki kadi. 8. Povej mi, kaj kadiš in jaz ti povem, kaj si.

Obljudenost šestih svetovnih mest. Ljudsko štetje je izkazalo v šestih svetovnih mestih leta 1910 sledeče prebivalstvo: London: 4.833.938, s predmestji 7 milijonov; New York: 4.766.883; Pariz: 2.763.393, s predmestji pa 3.9 mil.; Berlin: 2.064.000, s predmestji pa 3.687.000; Čikago: 2 milijona 185.283; Dunaj: 2.050.000.

Korporal — pesnik. Pri 78. letnem letu v Osijeku služi korporal Pavel Šimič. Poveljnik te polka, polkovnik pl. Matašič

je opazil, da se Šimič mnogo bavi s pesništvom. Poklical je Šimiča pred se ter mu velel, naj mu predloži svoje pesni. Polkovniku so korporalove pesni zelo ugajale. Izročil jih je pisatelju dr. Ivanu Krnici v presojo. Dr. Krnic je pesni prečital ter izjavil, da ima Šimič brez dvoma pesniški talent in da bi se razvil, ako bi imel priliko se temeljito izobraziti, v prav dobrega pesnika.

Pesjanje francoske mornarice. Francoski senator Humbert je napisal znameniti spis o pesanju francoske mornarice, v katerem trdi, da je propad mornarice pripisati miroljubnim idejam prejšnjega ministra za pomorstvo. — Francoska flota je popolnoma nezmožna za vojsko, nemška pa se bode skoro lahko merila z angleško. Če bi se bilo onih 1473 milijonov frankov, ki so bili od leta 1895 do 1908 izdani za torpede, ki jih križarice — zaključuje Humbert — dalo za napadujoče ladje v liniji, bi bil pač odpor zadržene nemške, avstrogerske in italijanske mornarice napram Angliji in Franciji nemogoč.

Novi avstrijski dreadnoughti. V seji ogerskega mornariškega odseka je opisal grof Mentecucoli načrte novih avstrijskih dreadnoughtov. — Vsak dreadnought bo imel štiri stolpe s tremi topovi. 20.000 tonski dreadnought stane 50.400.000 na angleškem 46.100.000, v Nemčiji 48 milijonov, v Italiji 51 milijonov in na Francoskem 56.200.000 K.

Preosnova srbske vojske. — Iz Beograda poročajo, da je teh dni ministrski svet razpravljal o preosnovi vojske. Zakonski načrt o tej preosnovi se predloži državnemu svetu, potem pa skupščini. Načrt bo hitro rešen, ker je skupščina že pred dvema leti v načelu sklenila, da se ima vojska v mirnem času povečati.

Odpravljene vojaške kantine. S 1. februarjem so v Ameriških Združenih državah odpravili alkoholne pivilnice po vojašnicah, otvorili pa 133 vojaških zgradb, v katerih so poleg pošte, velike dvorane za čitalnice, knjižnice, dvorane za zabavo, za igre in telodadnice.

Ljudje, ki jedo zemljo. Zdravnika Kulz in Zeller pripovedujeta o svojih raziskovanjih, katerih uspehi sta zabilježila pri proučevanju kamerskega ljudstva. Veliko je bajeljudi v njih krajih, ki zaužijejo zdaj pa zdaj nekoliko zemlje, katero imajo za posebno delikateso. Zopet jih je mnogo, ki jo v pravem pomenu besede iz navade jedo. V teh slučajih se mora govoriti o posebni bolezni, ki bi se dala primerjati oni goveji, katera se čuti v tem, da govedo vse obliže in si cer vsled pomikanja mineralnih soli v zeliščih. Zemlja, ki jo jedo Kamerunci, vsebuje apno, fosforovo kislino in železo, kar nadomestuje vse one snovi, ki jih nima v sebi obična hrana bernega ljudstva v Kamerunu.

Grozni dogodki v haremu Muleja Hafida. V haremu Muleja Hafida v Fezu se je doigrala tajinstvena igra. Pravijo, da so služabniki vrgli tri zamorske čuvarice haremskih žen divjim levom v žir. Mulej Hafid je bil poslal ves harem v Marakeš, a eno karavano je napotil zopet nazaj, ker je našel, da mu je nekdo ukradel dragocen nakit. Del ukradenega blaga so našli pri haremskih damah in njihovih strežnicah. Sultan je bil prepričan, da so zamorske tatiče in jih je velel vreči v menažerijo med leve.

Koliko denarja prihaja iz Amerike na Ogrsko in Hrvatsko? Po izkazu uradne statistike je došlo iz Amerike na Ogrsko in Hrvatsko v dobi od leta 1900 do 1910 skupno 1275 milijonov K, ali povprečno okoli 127.9 mil. na leto. Svote prvih let tega desetletja so bile manjše, zadnjih let pa večje, ker je tudi izseljevanje vsako leto bolj naraščalo. V samem letu 1910 je prišlo iz Amerike na Ogrsko 185 milijonov. Od te svote odpada na Sloake in Ma-lorise na Ogrskem znesek 54 milijonov, na Hrvatsko in Slavonijo 44.660.000 kron, ostalo na Madjare, Nemce in Romune, ki žive na Ogrskem. Največ denarja so torej poslali Slovaki, Hrvatje in Srbi. Nu, to je denar, ki je bil poslan samo po pošti. Znatne svote so seveda došle tudi na drugi način, zato se lahko reče, da je lani došlo iz Amerike v Hrvatsko in Slavonijo okoli 50 milijonov K.

Freiskovanje Jadranskega morja. Ta mesec je predsednik du-najskega znanstvenega odbora prof. dr. Brückner poročal o prvem izletu za preiskovanje Jadranskega morja. Meseca maja lanskega leta so namreč italijanski in avstrijski učenjaki kakor zastopniki obeh držav sestavili v Benetkah program za to preiskovanje. Od 1. januarja do 8. marca t. l. je bilo izvršeno prvo preiskovanje na italijanski preiskovalni ladji "Ciclope" in avstrijski "Najade". — Pod vodstvom prof. Brücknerja je komisija obstoječa iz 3 oceanografov, 2 biologov in 1 meteorologa obšla Ravno, Lošinj, Rogovnico, Vleži-Lagostini, Brindisi in Drač.

Rodbinski odnosi na francoskem. Nedavno je francoski poslanec Drian predložil francoski zbornici, naj bi vlada pri podeljevanju državnih služeb dajala prednost onim prosilec, ki so očetje rodbine. Ta predlog je posledica rodbinskih odnosov na Francoskem. Francoska ima namreč 11.385.000 rodbin. Med temi je 1.804.710 zakonskih parov, ki nimajo otrok; 2.966.171 rodbin, ki imajo po enega otroka. Večina ima samo po dvoje otrok. — Skupno je samo 566.768 rodbin, ki imajo po pet otrok, 182.998 po sedem; 8305 po enajst; 1437 po trinajest, 249 po petnajst in 84 rodbin po sedemnajst otrok.

Zgodovina Turčije. Ko je bila turška ustava zopet vzpostavljena, je bila na ukaz sultana Mohameda V. imenovana komisija, kateri bo poverjena naloga, da spiše na podlagi uradnih dokumentov resnično zgodovino turške države od časa, ko je turški element stopil na pozorišče. V Turčiji je arhivov in omenjena komisija jih sedaj proučava. Členi komisije, ki vživajo glas zgodovinarjev, pravijo, da bo treba na podlagi listin, najdenih v arhivih odstraniti mnogo, kar je dosedaj v domačih in inozemskih zgodovinskih delih veljalo kakor zgodovinsko potrjeno. Med drugim dokazujejo najdene listine, da niso Turki v začetku ničesar vedeli o fanatizmu. Kar se tiče razmerja Otomanov do evropskih narodov, dokazujejo arhivalne listine, da je Turčija tekom svoje zgodovine najmanj trpela od germanskega elementa. Zato so pa drugi narodi krvaveli za Nemce.

Neznano delo Ivana Turgenjeva. Doslej neznano delo ruskega pisatelja Turgenjeva, ki je v marsikaterem oziru zanimivo, je izšlo pred kratkim v Kazanu. To delo z naslovom "Nekaj besed o ruskem kmetu", je Turgenjev spisal leta 1842 in sicer takoj po svojem povratku iz Nemčije. V njem slika pisatelj na zelo realističen način razmere, v katerih je tedaj živel raski kmet. Obenem opominja rusko inteligenco na njeno dolžnost delati za svobodo tlačanov. Turgenjev je imel tedaj 24 let.

Na straži. Iz Budimpešte poročajo, da se je bližal ponoči pioni-ru Andreju Jesinoviču, ko je stal na straži, narednik precej pijan. Straža ga hoče ustaviti, ker na vprašanje ni dal odgovora, pa je šel le dalje. Slednjič je vstrelil vojak ter zadel narednikovo kapo. Narednik je šel po nekega vojaka ter mu ukazal streljati na stražo. Ta je res to storil in zadel Jesinoviča, da se je zgrudil. Jesinoviča so prenesli v bolnišnico, divjega narednika pa so peljali v zapor.

Kak revež je "vaticanski jetnik", razlaga list "La Pensere" ki je dobro poučen o razmerah v Vatikanu. Dohodki znašajo: iz posestev 875.000 K, akcije, obli-gacije, rente 6.000.000 K, darovi 2.500.000 K, "Petrov vinar" 12.000.000 K, vsega skupaj okoli 21 milijonov 375 tisoč kron, po 5% obresti znaša kapital skoro pol milijarde K. Izdatki: plače za kardinale 875.000 lir, večina njih ima še druge dohodke; za papeževo gardo, slugo, služkinje itd. 3.970.000 K, za biblioteko, muzej itd. 1.250.000 K, za vzdrževanje Petrove cerkve 780.000 K. Torej skupaj okoli 6.785.000 K. Ostane torej papežu na leto okoli 15 milijonov K. — Zato ni čudno, če so po pokojnem papežu Levu XIII. našli v njegovi biblioteki knjige, v katerih so bili tisočaki; stavljal jih je v knjige papež, da je vedel, kje je nehal čitati. — Tako je pri "vaticanskem jetniku".

Velika velikonočna izložba.

Soboto, 15. aprila in prihodnji teden. -- Velikonočni razglas na žene in deklice.

V naši zalogi je sedaj vse, kar spada k ženski zadnji modi; obleke vseh vrst in posebno obleke za Veliko noč, zadnje mode za to leto. Pridite in si ogledajte novo zalogo osebno! —

Ženske obleke,

narejene iz posebno finega francoskega sergesa in dobrega materiala; suknja 22 inč dolga, prevlečena s satinom, lepo obrobljena in fino delo, rujava, modre in črne barve; prej so se prodajale po \$25.00, sedaj posamezno samo

16.95

ŽENSKÉ OBLEKE, narejene iz volnenega sergesa, suknje 34 inč dolge, podšite s satinom in prevlečene z dobro svilo; na razpolago dolge in kratke suknje; barve črne in modre, navadno \$18.50, izvanredna cena za torajprodajo

11.45

To je samo nekaj malih stvari iz naše popolne zaloge. Z vsakim kupljenim predmetom varstvene znamke. Pridite k Velikonočni razprodaji!

ALBERT LURIE & CO.
1816-1818-1820 BLUE ISLAND AVE.

Počut zdravja "Odkar živim po navodu Severov Kričistiler," pravi g. Jos. Židek, 2714 Millard ave., Chicago, "je ves moj ustroj pomlajen in popolnoma zdrav sem."

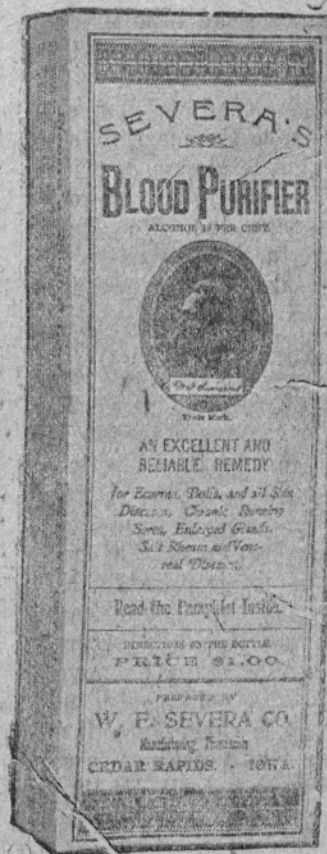
Bodi vam pravilo

uživati kričistilno zdravilo vsako spomlad in isto bodi vedno le

SEVEROV KRIČISTILEC

Napravlja čisto, obilno kri, odstranjuje spomladanske opahke in prišče, čisti in poživlja obisti, odganja utrujenost, podeljuje moč, zdravje in silo celemu ustroju.

Dolar steklenica.

Hiter nastop

je potreben, da se olajša kašelj in prehlad, a najhitrejšo in najizdatnejšo olajšavo donasa

Severov Balzam za pljuča.

Cena 25c in 50c.

Radosti življenja

pokvarja neprebavnost in težka prebava. Če se hočete iznebiti želodčne neprilike ter hočete imeti dobro zdravo slast, uživajte

Severov Želodčni Grenčec

Cena \$1.00

Vsa gori navedena zdravila so na prodaj v lekarnah. Izrečno povejte, da hočete "Severov" in odklonite vsa druga, če se vam ponujajo.

Če pišete na naš zdravniški oddelk, dobite zanesljiv nasvet zastoj.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Velika francoska revolucija 1789 do 1815.

Zadnjih sto dni cesarstva Napoleonevega.

Napoleon je po svojem prihodu v Pariz kmalu izprevidel, da se je na Francoskem marsikaj izpremenilo. Narod se je streznil in ni več maral za neizmerno njegovo hrepenenje po slavi in moči, ampak želel si je vladarja, ki bi državo znal krepko braniti zoper tuje napadnike, doma pa vsem prebivalcem zagotovil iste pravice, da bi vsakdo mogel mirno živeti ter svobodno razvijati telesne in duševne svoje moči. — Vladohlepnih cesar je moral nekoliko odjenjati in oklical je novo ustavo, ki pa ni obudila velikega veselja. Pri svečanosti na Martovem polju, ki je pobito ljudstvo imelo obuditi k novemu navdušenju, slavili so skoro sami vojvoda, ki ponovljeno cesarstvo. Tudi noyi državni zbor je cesarju odkritosrčno razodel željo naroda francoskega, naj bi se ohranila ustavna državna oblika in naj bi se kakor hitro mogoče za stalno povrnil mirni časi. Napoleon se ni mnogo oziral na take stvari, ampak z novo zmago si je hotel povrnil prejšnjo veljavo. Dne 14. junija 1815 je peljal 120.000 mož čez mejo. Šel je v Belgijo in tu je raztresena zavezna krdeča namerjavaj užugati, predno bi se mogla zbrati: zlasti pa je hotel ubraniti, da se vrhovna poveljnika Wellington in Blücher ne bi zjedini. Poslal je torej maršala Ney-a proti Wellingtonu, sam pa je z vso močjo udaril na Blücherja ter ga dne 16. junija zmagal v jako hudi bitvi pri Ligny-ju. Stari Blücher je v boju padel pod konja svojega, ki je poginil od sovražne krogle, in tu je ležal, ko so Francozi drli mimo njega, ne da bi ga zapazili ali spoznali. Še le ko so v daljnem bojevanju pruski vojščaki na istem mestu nasprotnike nazaj zagnali, našli so pod konjem ljubljene poveljnika ter ga oteli smrti. Istega dne se je Ney pri Quatrebrasu bojeval z Wellingtonovo vojsko, ne da bi se bila znaga odločila na jedno ali drugo stran. Od zaveznikov je tu konec našel Viljem Braunschweigski, ali Ney se je naposled vendar moral nazaj umakniti, ko je bilo nasprotnikov čim dalje več. Zdaj se je Wellington sam postavil na čelo zbranim krdelom svojim, s katerimi se je pomaknil do Waterloo-a. Tu se je z glavno vojsko tako utaboril, da je za seboj imel gozd, med tem ko je en del zasedel bližnji holme St. Jean. Pod večer dne 17. junija prišli so Francozi, toda gosta megla je ležala na zemlji, in tudi blata je bilo toliko, da so počakali drugega dne. Po številu vojščakov sta si nasprotnika bila precej jednaka in Wellingtona je jelo skrbeti. Že se je boj začel, kar mu pride general Bülow s prvimi pruskimi krdeli na pomoč in kmalu za njim je prišel Blücher sam z vso svojo vojsko. Zaveznikov je bilo zdaj malo da ne dvakrat toliko, kolikor Francozov, in to je odločilo. Francozi so se borili hrabro, da se niso mogli bolj, ali bilo jih je premalo. Najbolj se je odlikovala stara garda Napoleonova, ki je bila pripravljena, da pogine skupaj s poveljnikom svojim; velika sila nasprotnikov pa je razgnala tudi njo in vsa francoska vojska se je razkropila v kupe bežečih ljudi, ki so kar drug drugega podili proti meji, da bi ušli zmagovalec, ki so jim bili vedno za petami. Samo enkrat je Napoleon hotel med potjo malo počiti, ali takoj so ga dohiteli pruski konjiki, in komaj jim je na hitrem konju ušel; niti toliko ni utegnil, da bi pobral svoje stvari, ampak celo klobuk, sablj in listnico svojo je moral pustiti Prusom, ki so vse poslali v berlinski muzej za spomin na slavno zmago. Pozno zvečer sta se Wellington in Blücher sešla in pozdravila v gostilnici "La belle Alliance", po kateri so krstili bitko pri Waterloo-u.

Dne 21. junija je Napoleon prišel v Pariz in takoj je videl, kako ga vse zapuščajo. V državnem zboru je Lafayette bridko tožil: "Za jednega jedinega moža je že poginilo nad tri milijone Francozov. Dovolj smo storili zanj; zdaj treba, da rešimo domovino." Lucijan Bonaparte je skušal brata svojega zagovarjati, pa brez uspeha. Ko je omenil zvestobo, ki so jo Francozi prisegli cesarju, zavrnil mu je Lafayette: "Kaj? zvestobo? — šli smo z Vašim bratom v afrikanke puščave in na snežne planjave ruske; francoske kosti so raztresene po vseh delih sveta in pričajo o zvestobi Francozov do njihovega cesarja!" — Nato se je Napoleon odpovedal prestolu na korist sinu svojemu, sam pa je mislil iti v Ameriko. — Pred napredujočo prusko vojsko je komaj še o pravem času bežal iz Pariza ter srečno prišel v Rochefort; toda čez morje ni mogel, da ga ne bi zasačile angleške ladje, ki so prežale na-nj. Udal se je torej angleškemu kapitanu Maitlandu ter se izročil milosti velikodušnega angleškega kraljeviča. Zbrani vladarji so sklenili, da se ima Napoleon za vselej izgnati iz Evrope ter za ves čas življenja dejati pod stražo, Angležem pa so poverili, da ta sklep izvrše. Ponižani cesar se je nato na angleški ladji odpeljal daleč tja proti jugu na samotni otok sv. Helene v atlantskem oceanu. Tu je v leseni hišici, ki so mu jo pripeljali iz Londona, bival do svoje smrti skupaj z nekoliko zvesto mu udanimi generali, s katerimi se je pogovarjal o slavnih dneih ter jim narekoval dogodbe svoje. Zadnje štiri leta je bolehal; raka je imel v želodcu in po hudih bolečinah je umrl dne 5. maja 1821. Izpolnil je 53 let. Na smrtni postelji je razodel željo, da bi počival ob Seini med francoskim narodom, ki ga je tolikanj ljubil. Ta želja se mu je izpolnila dvajset let po njegovi smrti, ko so ga Francozi z dovoljenjem angleške vlade prepelejali v Pariz ter ga svečano položili v Panteon med druge slavne može.

Takoj po Napoleonovem odhodu l. 1815 prišli so zmagovalni zavezniki pred Pariz, ki se jim je dne 3. julija brez upora udal. — Drugi dan se je tudi kralj Ljudevik XVIII. kar na tistem povrnil v prestolnico svojo. Zavezni vladarji niso bili zdaj več tako blagi, kakor prvo pot. Francozi so morali povrnil vse umetne dragocenosti, ki so jih prejšnja leta pobrali tujim državam in mestom ter takoj plačati sto tisoč frankov bojnega davka. Prusi so jim hoteli vzeti tudi Elzas in Lotringen, ali niti Rusi, niti Angleži niso bili za to. Minister Talleyrand je znal ubraniti večje izgube in trdovratno se je upiral ter jatvam zmagovalec. Rajši je odstopil od svoje časti, nego da bi odjenjal, in še le njegov naslednik vojvoda Richelieu je pospešil drugi pariški mir, ki so ga zavezni vladarji podpisali dne 20. novembra. Francozi so sprejeli vse sklepe vladarskega shoda na Dunaju; Nizozemski so morali prepušiti trdnjavi Philippeville in Marienburg ter vojvodino Bouillonko; Prusi so dali Saarlouis, Bavarski Landau, kralju sardin-skemu pa Savojsko. Razum tega so morali plačati sedem sto tisoč frankov bojne odkodnine ter dovoliti, da je na francoski račun sto inpetdeset tisoč mož zavezne vojske pod poveljnikom Wellingtonom pet let ostalo v francoskih trdnjavah in mestih. Slavnega maršala Ney-a so še pred koncem leta 1815 ustrelili in s Francoskega so izgnali ves rod Bonapartov, morilec kralja Ljudevika XVI. ter vsakega, kdor je zadnjih sto dni Napoleonevega cesarstva sprejel kako državno službo ali čast. Napoleonov sin je živel z imenom vojvode Reichstadtkega na Dunaju pri dedu svojem cesarju Franju ter je tu umrl leta 1832. Mati njegova cesarica Marija Lujiza je umrla leta 1847. (KONEC.)

NAJ ČITA, KDOR HOČE SEBI DOBRO!

Že leto dni prihajajo iz naše domovine vznemirjajoče vesti o dogodkih, ki se odigravajo na našem domačem trgu. Ti dogodki pač ne smejo ostati neopaženi nam, ki smo s svojo domačijo onstran moria tesno zvezani ravno s svojim denarjem. Ali naj brezbrizno pustimo, da se to, kar si tukaj po jamah, rudokopih in gozdih v potu svojega obraza prideltamo, kar si pritrhamo svojim

ustam, svojim močem, da rešimo svoj dom dolga, si prihranimo nekaj drobiža za stare dni in pri-skrbimo malenkostni priboljšek za svojo ženo, svoje otroke, da vse to izgubimo; da se s tem našim trudom, z našo skrbjo okoristijo, obogate nepoklicane roke? Ne, to ne sme biti!

Poštenost in odkritosrčna skrb za svoje in koristi naših ostalih tukajšnjih rojakov nas sili, da podamo naslednje nepristransko pojasnilo o varnosti in poslovanju denarnih zavodov v naši stari domačiji.

Pred vsem moramo strogo ločiti

Kaj je hranilnica in kaj je posojilnica.

Glavni namen hranilnice (špar-kase) je, denar hraniti, zato se ravno imenuje hranilnica. Glavni namen posojilnice pa je, denar posojati, vsled česar se tudi imenuje posojilnica.

Pri mestnih (občinskih) hranilnicah jamči (dobro stoji) za vloženi denar zraven rezervnega zaklada še celo mesto (občina) z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. To jamstvo pri hranilnicah je stalno in more obstati tudi, če pride dežela pod tuje vladarstvo, zato je denar, ki je naložen pri takih hranilnicah, popolnoma varen tudi ob času vojske.

Pri posojilnicah jamčijo za vloženi denar le njeni člani s svojim premoženjem. Ti člani pa lahko vsak poljuben čas odstopijo. Torej je jamstvo pri posojilnicah nezanesljivo, nestalno in nezadostno.

Člani ravnateljstva pri hranilnici ne smejo od svoje hranilnice vzeti niti vinarja posojila, člani posojilnice pa so skoro večinoma dolžniki svojih posojilnic.

Hranilnica sme posojati svoj denar le na zemljišča in hiše, ne sme pa ga posojati na spekulacijska podjetja kakor tovarne, premokope itd. Dovoljeno posojilo ne sme presegati pri poslopih polovice prave vrednosti, pri zemljiščih pa ne dvetretjini. Vrednost zastavljene predmeta se določi na podlagi uradnih, verodostojnih listin in v zahtevanem slučaju tudi po posebni hranilnični komisiji. Vrh tega se mora posojilo, ki ga dovoli hranilnica, na dolžnikovo posestvo vknjižiti (intabulirati) in to na prvem mestu. Ako je na tem mestu vknjižena že kaka posojilnica za svojo terjatev, mora posojilnica odstopiti hranilnici prednost. Kadar rešuje hranilnica prošnje za posojila, je navzoč e. kr. vladni komisar, ki natančno pazi, da hranilnica svojih predpisov ne prekorači. Tudi mora dolžnik hranilnice obenem z obrestmi vred odplačevati svoj dolg, da se na ta način izposojen denar redno vrača. Tudi jamči dolžnik hranilnice s svojim posestvom le za toliko znesek, kolikor znaša pri hranilnici njegov dolg, ne pa za več.

Posojilnica glede posojevanja denarja nima daleko ne tako strogih predpisov. Ona ne zahteva vedno vknjižbe posojila, dovoljuje posojila tudi na tovarne, rudokope in druga spekulacijska podjetja, dovoljuje pri vknjižbi na drugo, tretje in četrto, peto mesto. Pri dovoljevanju postopa brez vsake vladne kontrole in od svojih dolžnikov ne zahteva, da bi morali obenem z obrestmi vred poravnati tudi dolg.

Dočim torej hranilnica vsled svojih strogih predpisov svojega na zemljišča in poslopija posojenega denarja ne more izgubiti, se pri posojilnici ne redko krat pripeti, da izgubi pri dražbi ves kapital z obrestmi in troški vred.

Hranilnica mora vsako leto predložiti svoje račune o vsem poslovanju v pregled svoji občini (magistratu) in e. kr. vladi. Ker je vlada v nemških, Slovencem neprijaznih rokah, se hranilnični računi pregledajo še toliko bolj strogo.

Račune posojilnice pa revidira le revizor "Zveze", ki pa je pri sedajšnjih razmerah redno pristaž dotične stranke in čisto kaj rad zatisne kako oko. (Dokaz revizor Jošt in "Glavna posojilnica" v Ljubljani.)

Vsled strogih predpisov, pod katerimi se mora ravnati poslovanje hranilnice, je pri hranilnici vsaka spekulacija z vložnim denarjem nemogoča, hranilnica je pupilarno varna, le v njo sme-

javlaga ti e. kr. sodišča in jero bi denar mladoletnih otrok, občine občinski, in župnišča cerkven denar. Ne sme pa se ta denar nalagati tudi v posojilnice.

To so glavne točke, v katerih se bistveno ločite hranilnica in posojilnica. Komur je na tem, da se pri nalaganju svojega denarja izogne nepotrebnemu strahu, si prihrani skrbi in sitnosti, naj si dobro zapomni ta razložek glede poslovanja in varnosti med hranilnico in posojilnico.

Hranilnica ni posojilnica in posojilnica ne hranilnica.

Za zunanje oglase ni odgovorno ne upravnštvo in ne uredništvo.

Avg. W. Ramm

pogrebnik in balzamovač, tapetnik in podobar
1420 N. 10th St. SHEBOYGAN, Wis.
Zastopnik: FRANK PUNGERČER

Angleščina brezučitelja! Slovensko-Angleška Slovica, Tolma in Angl. Slov. Slovar stane samo \$1.00, in je dobiti pri

J. V. KUBELKA
538 W. 145 St., New York, N. Y.
Največja zaloga slov. knjig. Pišite pocenik!

ODVETNIK PATENTI

CARL STROVER
(Sobe šte. 1009)
140 WASHINGTON ST. CHICAGO, ILL.
TEL. 3989 MAIN

Dobra Unijska Gostilna, kjer se mrzel in gorak prigrizek: Pod vodstvom Jos. S. Stastny

2005 Blue Island Ave.
delika Dvorana za društvene in unijske seje, in Vruča dvorana za koncerte, žurite in zabave.

SALOON
z lepo arejenim keglščem in sveže Schoenhofen pivo priporoča
ANTON MLADIČ,
2348 Blue Island Ave. Chicago.

SVOJI K SVOJIM!

Prva in edina slovenska trgovina te vrste v Zed. državah. Velika izbira ur, verižic, družtvenih prstanov; razna izbira srebrnine in zlatnine. Pušk, koles, gramofonov in slovenskih plošč, peči, itd. Pišite po lep ilustriran slovenski cenik, katerega pošljemo zastonj. (Pri naročilu omenite ta list.)

A. J. Terbovec & Co.
Nasledniki:

Derganc, Widetič & Co.
1622 Arapahoe St., Denver, Colo

Irgovina s nevodobnim obuvalmo

Vstanovljena leta 1883
Velika zaloga obuval najnovejše kakovosti po zmerno niskih cenah.
JOHN KLOFAT
631 Blue Island Ave., Chicago.
Druga vrata od Kasparjeve Bank.

CUNARD

Ogrsko - Amerikanska črta
V ITALIJO, EGYPT
in AVSTRIJSKO-PRIMORJE

Veilkanski novi parobrodi
CARMANIA s tremi vijaki
Največja ladja s tremi vijaki na vodi, in nje sestra CARONIA s dvema vijaki

Obe ste 676 čevljev dolgi, nosite 20.000 tonov ter dve največji.
FRANCONIA s dvema vijaki
25 čev. dolga
in nosi 18.000 ton. {nora od leta 1911.

CARMANIA odpluje 7. jan. 18. Feb.
CARONIA odpluje 21. jan.

FRANCONIA odpluje 11. mar. Prva vožnja
Ogrsko-Ameriška pastrežba
iz NEW YORKA v REKO čez GIBALTAR, GENOVO, NEAPOL v TRST

Moderne na dva vijaka ladje.
SAXONIA - 14.270 tonov
CARPATHIA - 13.600 tonov
PANNONIA - 10.000 tonov
ULTONIA - 10.400 tonov
Prve vrste kabina \$60, do Neapola \$65, do Reke Trst.

CUNARD STEAMSHIP COMPANY, Ltd.
S. E. Cor. Dearborn and Randolph Sts., Chicago.
or Local Agents Everywhere.

M. KARA
1919 So. HALSTED ST.
cor. 19. Place.

Vam je na razpolago pokazati svojo najboljšo zalogo zimске in spomladne obuče.

INFLUENZA

Pravi "Pain-Expeller" se je izobno izkazal pri nastopu zavrattne influence.

Glavni pogoj je seveda, da se ga rabi pravočasno, predno nastopijo komplikacije z pojavi vročinske mrzlice.

Prva znamenja so navadno bolečine v glavi, v udih, mrzlica, šumenje v ušesih, splošna oslabelost vsega telesa, utrujenost v nogah in stegnih.

Ne odlašajte, ampak rabite pri takih pojavih takoj pristni "Pain Expeller", ker zabranite s tem večtedensko bolehanje.

Navodilo za rabljenje je priloženo vsakemu zavrtku.

Varujte se ponaredb.
25 in 50 centov steklenica.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York, N. Y.
N. B. — Richterjeve Congo pílule proti zaprtju.

JOHN NEMETH

Inkorporiran pod zakoni države New York.
KAPITAL: \$25,000.00.
Pošilja denar brzojavnim in poštanim potom. :-:-

Denar, poslan brzojavnim potom je v stari domovini takoj drugi dan; po pošti deseti dan.
ROJAKI SLOVENCIM EMEJTE POZOR!

Kadar pošljete svoj težko prihranjeni denar vašim milim v domovino ali kako slovensko hranilnico, pošiljajte denarje po skrbni in pošteni firmi John Nemeth; ta znana slovanska firma prejema vsak dan velike svote denarja od Slovanov in z ljudskim denarjem ne špekulira. Prodaja vožne listke na vse linije, ceno. Pišite na naslov.

JOHN NEMETH.
457 WASHINGTON ST., NEW YORK, N. Y.
JOHN NEMETH, predsednik, bivši c. in kr. konsul. agent.

HRANITE!

Kar prihraniste, naložite v zanesljivo banko. V največji zadregi vam vsak prihranek pride prav! Uložite svoj denar v

INDUSTRIAL SAVINGS BANK

2007 BLUE ISLAND AVENUE.
Odprta v soboto od 6 do 8 ure zvečer.
VSTANOVLJENA 1890.

Večina slovenskih krčmarjev v La Salle, Ill.

toči PERU PIVO.
PERU BEER COMPANY, Peru, Ill.
Podpirajte krajevno obrt!

Kasparjeva Državna Banka,
vokal Blue Island Ave. & 19. ul.
VLOGE \$3,700,000.00
GLAVNICA . \$200,000.00
PREBITEK . . \$150,000.00

Prva in edina češka državna banka v Chicagu. Plaćuje po 3% od vloženega denarja na obresti. Imamo tudi hranilne predale. Pošiljamo denar na vse dele sveta; prodajamo šifkarto in posojujemo denar na posestva in zavarovalne police.

Cemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.

